

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO (AÑO) VIII.

ŠTEVILKA (NUM.) 136.

MAJ (MAYO) 1939.

V LURDES in v TROPEZON

28 maja!

Nekaj motivov iz Mendoze, andske prestolice. Zgoraj je videti del znamenitega spomenika generala San Martina, ki je v Mendozi sestavljen "Ejercito de Los Andes".

Spomenik stoji na "Cerro de la Gloria", takoj za slovitim mendoškimi parkom.

Srednji motiv kaže pogled od spomenika po dolini, ki drži v Ande v smeri proti severu.

Spodnja slika je prizor, kakor ga nudijo mendoške planine na vsak korak.

Čudna skalna skupina na sredi na desno so "Penitentes", zanimiva skalna skupina v bližini Puente del Inka. Fantazija si jih je predstavila kot skupino "molčečih spokornikov", ki delajo pokoro in molijo v tihi samoti visokih planin. Nekaj sličnega, kot so "kameniti svatje" v "Veliki gori" pri Ribnici na Dolenjskem.

DUHOVNO ŽIVLJENJE je mesečnik.

Uredništvo in uprava:

Pasaje Salala 60.

Urednik: Hladnik Janez.

Telefon 63-6832

Klič od 11-13 ure in po 7 uri zvečer.

Ob sredah in petkih popoldne ni doma.

Letna naročnina za Argentino 2 \$.

Za Jugoslavijo 40 Din.

Za druge dežele 3 \$.

CERKVENI VESTNIK

7. maja. Maša na Paternalu za Anton Pavletič in Marija Nemec. Molitve na Paternalu.

14. maja. Maša na Avellanedi za Terezo Frumen. Molitve se ne vrše.

21. maja. Maša na Paternalu. Molitve na Paternalu.

28. maja. Na Binkošti, Maša v Tropezonu ob 10 uri. Popoldne shod v Lurdu ob 3 uri.

4. junija. Maša in molitve na Paternalu.

MAJNIK JE TU

Vse majniške nedelje bodo posvečene še posebej pripravi na svetogorsko 400 letnico. Pri popoldanski službi božji se bomo vadili v ljudskem petju.

SVETOGORSKE SLOVESNOSTI

Ob nedeljah popoldne skupne pevске vaje na Paternalu v kapeli (ob 4 uri) (Av. del Campo 1653).

28. MAJA BO VELIKI SHOD V LURDU.

Če kdo želi kak krst, je treba prinesiti otroka že ob 2 uri in ga kar dati upisati.

KULTURNI VESTNIK

16 aprila se je vršila zelo uspela prireditev Paternalne šole na kateri je sodelovala šola z Doek Suda, Slovenski Dom in Sokol Doek Sud-Boca.

Ljudski oder je imel v marcu že svoj 14 letni občni zbor.

Šolo na Doek Sudu je prevzela gospa Dežančeski, žena urednika "Naše Sloge", ki je te dni prišla iz Jugoslavije.

Izlet za otroke naših šol s Paternala in Doek Suda se je vršil 23 aprila in sicer v Tigre. Izlet je organizira-

Krst bo ob 2 uri in pol.

18. junija bo svečano slovesnost na Paternalu. Ob 10 uri slovesna sveta maša. Popoldne tudi prireditev.

25. junija na Avellanedi proslava te 400 letnice, kjer bo tudi popoldne slovesnost. Novembra meseca bomo poromali v Lujan, kamor bomo nesli sliko svetogorske Marije.

Sestavljen je bil tudi poseben odbor, ki pomaga pri pripravah. Tvorijo ga sledeče osebe: Stanko Troha, Jože Suban, Katarina Cotič, Pepea Furlan in Milka Kožuh. V tej zadevi se lahko obrnete tudi na imenovane.

NA AVELLANEDI

bo v juniju že tretja obletnica slovenske službe božje, ki jo bomo obhajali 11. in 25. junija.

V Ljubljani se vrši kongres Kristusa Kralja. Iz vsega sveta bodo prišli na ta kongres. Tudi od tu jih bo nekaj. Priglasite se tudi rojaki, če kdo more. Ker so pa s silnimi pripravami veliki stroški, bi bilo zelo lepo če bi mogli tudi mi kaj prispevati v ta namen. Pač ni bolj vzvišene-ga namena, kakor prispevati nekaj k časti Kristusa Kralja. Zato ste naprošeni, da tudi kaj doprinesete. Najlaže ob priliki službe božje. Lahko izročite turi Laknerju v B. Germanico.

Poroke in krsti. V teh zadevah je najenostavneje pri sv. Jožefu, kjer je g. Hladnik za kaplana (Rivadavia 7000, Plaza Flores). Ob sobotah od 3 do 5 ure je najprimernejši čas za krst. Lahko prinesete tudi, če ni bilo prej najavljeno. Če mogoče prinesite s seboj poročno knjižico.

Prilika za spoved je pri Sv. Jožefu vsak

lo Centralno šolsko združenje in so se ga udeležili tudi starši otrok, odborniki Centralnega šolskega združenja in obeh šol kakor tudi minister g. Cankar.

Jugoslovanska delegata na mednarodnem poštenem kongresu, ki se vrši te dni v Buenos Airesu, sta g. Dragičević in Mičić, ki našo drža voprav častno zastopata.

Društvo "Triglav" v Rosariju je 23 aprila otvorilo svoj lastni dom.

9. aprila se je vršil občni zbor "Slov. osnovne šole" v Villa Devoto. Značilno v odobrenih pravilih pa je, da se verouk ne dopušča brez posebnega privolenja "Šolskega sveta" in "Meddržavenega odbora".

KORISTNI NASLOVI

Poslanstvo kraljevine Jugoslavije za Argentino, Brasil, Uruguay in Paraguay: Charcas 1705, Bs. Aires, U. T. 44-6270.

Konzulat kraljevine Jugoslavije v Rosario: San Lorenzo 937, Rosario de Santa Fé. U. T. 22-012.

Izseljenski korespondent za Uruguay: Ituzaingó 1322, Montevideo, Uruguay.

Provincialat Slovenskih šolskih sester Rosario de Sta. Fé, calle Córdoba 1646, Telefon: 28-083.

Izseljenski duhovnik David Doktorič: Ituzaingó 1322, Montevideo, Uruguay. Telef. 87959.

Izseljenski duhovnik Kastelic Jože: Condarcó 454. Telef. 63-2435.

Salezijanski duhovnik Ludovik Perinišek, Casa parroquial, Junin de los Andés, Neuquén, Argentina.

Slovenska šola na Paternalu: Paz Soldan 4924, Buenos Aires.

Jugoslovanski patronat (posređovalnica za delo): Bolívar, 314, II. nadstropje, U. T. 33-9905.

Slovenski list, General Cesar Diaz 1657 Buenos Aires, Argentina, U. T. 59-3667.

Zavetišče Lipa, Villa Madero FCGBA

dan do 10 ure. v nedejo pa le do 9 ure in ob sobotah popoldne. Ne pozabite, da je ne le dolžnost temveč tudi dušna potreba vsakega vernika, da se spove v velikonočnem času, ki traja do 29. junija.

Poročila sta se pri Sv. Jožefu Andrej Mavec in Jožefa Bergine.

Krščeni so bili: Na Avellanedi hčerka Balažicovim iz Avellanede in Kovačevim, ki žive v Morronu. Na Paternalu je bila krščena hčerka Bandljevim, ki žive v P. Chas.

BANCO GERMANICO prevzame vsako odgovornost za pravilno in brzo dostavljanje Vaših denarnih nakazil.

BANCO GERMANICO jamči za popolno varnost Vaših hranilnih vlog, ter jih obrestuje po tekoči obrestni meri.

BANCO GERMANICO nudi najugodnejše pogoje pri nakupu tako odhodnih, kakor vpoklicnih prevoznih listkov (šifkarte). v katerikoli kraj Jugoslavije ali Italije, obrnite se na naš zavod, kjer Vam bomo točno in vljudno postregli, kakor vedno.

Jugoslovanski oddelek

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUR

AVENIDA L. N. ALEM 150

BUENOS AIRES

25 DE MAYO 149-59

Nove uradne ure: od 10 do 15. — Ob sobotah od 9 do 11.

VARNOST!

ZAUPNOST!

HITROST!

PO ARGENTINI SEM IN TJA

Ob 6 uri zjutraj sem že stal na določenem mestu. Z malo zamudo smo odrinili. Pa ne z zelenim omnibusom, temveč z rdečim in dosti prostora je bilo v vozu. Samo 6 nas je bilo.

Temna je bila še noč, ko smo brzeli proti Lujanu. Tam nas je pa že objel jasen dan, precej hladen.

Onstran reke Mendoze so nas še nekaj časa pozdravljali zeleni vinogradi in obdelana polja. Pa vedno bolj mrtvo je začelo vse postajati in nazadnje smo bili — sredi puščave. Po valoviti planjavi smo drveli sedaj gori sedaj spet navzdol. "20 km bo sedaj tega pota", tako mi je pojasnil sopotnik, "potem bomo pa spet sredi vrta".

Za hip smo zdrknili čez suho strugo hudournika in spet naprej po žalostni puščavi.

Čez čas se nam je zopet nasmehnila zelena narava. Čudno, sem pomislil. Kako je to mogoče? Tamle zadaj sije isto sonce in bo najbrže dež istočasno. Pa tam vse otopelo, tukaj pa zopet tako bujno življenje.

Pa zadeva se mi je koj pojasnila. Po cestnem jarku je tekla voda, ki nosi življenje vinogradom, ki zaliva travnike in njive. Tamkaj se pa vije struga reke Tunuyan. Reka je, ki daje svetu rodovitnost.

Postali smo za nekaj minut v mestecu Tunuyan. Kakih 10.000 prebivalcev šteje. Ljudje živijo od poljedelstva. Pridelujejo krmo za živino in imajo precej mlekarstva.

Kmalu smo spet sedli na svoja mesta in drveli dalje. Saj smo pa že tudi imeli znatno zamudo, tako, da je bilo res treba hiteti.

Začeli smo se vzpenjati vedno bolj, a še so nas spremljala naselja kot Chilecito, San Carlos, Tres Esquinas...

In zadaj za nami?

Dosti megleno obzorje je oviralo pogled, pa vendar se je zableščalo za trenutek tamkaj v višavah. Pozdravljale so nas planine bleščeče v jutranjem soncu. Tamle je Tupungato, gori naprej je Akonkagua, dalje proti jugu pa ne rasto več v tako silno višavo. Le žal; megleno ozračje in raztrgano bele kope megle so motile prelestno podobo, kakor jo bi dalo to mogočno andsko gorovje.

Brez prestanka smo drveli dalje. Saj je pa tudi daleč. Do San Rafaela je 240 km.

Ko sem si pripravljala načrt za potovanje sem imel o mendoški deželi predstavo nekoliko pogrešeno. Za San Rafael sem sodil, da bo od Mendoze komaj kakih 50 km daleč. Zato mi je bil načrt ta: en dan bo dovolj za tja in nazaj. Ko sem pa potem stvar moral od bliže ogledati, tedaj sem po voznem redu ugotovil, da so razdalje velike. Saj rabi vlak pet ur... In še potem: San Rafael je eno, Colonia La Elena je pa drugo. In Marušičevi so pa tretje. Če torej pridem v San Rafael in nimam zveze naprej, bo narobe, če šofer v omnibusu ne ve kje imajo čakro Marušičevi, se bom pa spet vozil tako, kot Kisovecova Urša, ki je šla na obisk k stranični Luciji, pa ker je ni ona na vratih čakala, je prišla domov, ne da bi Lucijo videla...

Takole sem premišljeval, ko je drvel omnibus dalje. Časa je bilo za to pač dovolj. In tudi oprava Bog ve kakšnega ne. Šoferja, ki se mu je pričelo dremati, so že drugi dramili, v okolici ni bilo videti kaj posebnega. O pač. Za nami se je vlekel oblak prahu. Po asfaltiranih mestnih cestah tega ni videti. Tamkaj je cesta le nasipana, a je prav dobro ohranjena. Toda kako? Ali ni cestarjev? Da bo cesta sama obstala dobro tudi ne verja-

mem.

In cestni kamen, gramoz? Kje ga imajo. Nič tistih kupov, ki so krasili ceste doma!

Malo dalje so se že tudi cestarji pokazali. A pokazala se je tudi ravnalna mašina, ki istočasno izravnavala, nasipa in tlači.

Pokrajina vse na okoli pa je bila prava puščava. Brez zelene ruše je rjavela zemlja. Le ozkolistno drobno grmičevje se širi vse tja do obzorja, kjer tvorijo prvi rob razlomljeni nizki hrbti. Na jugozapadu se zgublajo še dalje tja v megli visoke gore, na severu in zapadu pa obzorje nima nobene meje; samo nekoristno grmičje. Nobenega drevesa, nobene zelenice sredi te puščave.

Pač. Kaj je tamle?

Videti je bilo nekaj drevja in zelenja tam v dalji.

Najbrže do tam še pride nekaj vlage. Struga čez katero smo zdrveli, zgleda, da služi le vetru, ker ni niti sledu za vodo, čeprav bi po širokem koritu lahko tekla cela Sava. Niti mostu ni treba. In takih rek smo preprečkali celo vrsto.

In zastoj gledaš po grmičju. Niti koze ne opaziš. Pač zato ne, ker je ni. Divji kozi se tam ne splača, domači pa še manj.

Nasproti nam je pridrvel auto. Vsi so se dvignili.

Le kaj vidijo, sem pogledal tudi jaz.

Dva dolgoušca, prava divja zajca, sta tekmovala z autom, ki ju je na cesti zalotil. Pač neumna žival, ki ni znala kreniti s ceste.

Pač so jima šla siromakoma ušesa še bolj kvišku, ko sta se znašla v novi nevarnosti. Dvomim, da sta imela kdaj v svojem zajčjem življenju trenutek tako strašne napetosti. In vendar je bilo to zanju sreča, kajti... smuk, in že sta izginila med redkim grmičjem.

Pa ni zajec edini stanovalec te puščave.

Poglejte, so me opozorili sooptniki!

Na cesti je ležala ptica.

"Martinete", so mi povedali. Neke vrste prepehice, prav dobro meso imajo. Malo dalje tam smo videli eno ali dve tudi v poletu.

In tamle? Vsi so pokazali s prstom. Šofer je ustavil.

Komaj 10 metrov vstran je stala velika nojevka (avestruz). Ali je res nojevka?

I menda bo, so mi pojasnili. Ali ne vidite z njo mlađičkov?

In res imela je celo družbico "piščančkov". 4 ali 5 jih je bilo.

Stara nas je začudeno gledala. Njena drobna glava je čepela na dolgem vratu visoko nad grmičjem.

Pa se ji je zdelo, da radovednost z njenim dostojanstvom nojevskim in materinskim, ni prav v skladu in nam je pokazala hrbet. Glave pa vseeno ni skrila. Še dolgo smo jo videli, kako jo je moško nesla tja v puščavo, češ: pust je danes in ljudje se gredo maškare, in ni vredno, pa bi jih kdo gledal...

Takole je bilo na potu vedno kaj zanimivega, četudi sredi puščave.

In zakaj ne zavrtajo v zemljo in od tam dobijo vodo, sem menil sopotniku. Saj tale zemlja bi zelo bogato rodila, če bi ji dali vode.

Kdo ve, kaj bi bilo. Glejte, mi je pokazal tja v daljo.

Zares. Že se je razločil mlin na veter, znamenje vodnjaka.

Ko smo bili tam, smo opazili tudi podrto kočjo in zanemarjene plotove.

Nekdo je tam pred leti poskusil srečo. Toda ni vzdržal. Ali ni bilo vode dovolj, ali so ga uničili sovražniki iz sosednje puščave?

In takole, 80 km daleč, sam, sredi puščave, je najbrže tudi dolgočasno.

Pravijo pa, da tudi voda, ki se sicer težko dobi iz tal, ni kaj prida. Da ima vonj po petroleju. Trdijo namreč, da so vsepovsod tam v globinah velike zaloge nafte. Na vrhu smo, tako so nam povedali.

Pot se je nagnila navzdol. In smo drveli spet dalje, skozi valovite robove in čez suhe rečne struge. Grdo razdejan je segal puščavski svet vse do obzorja; sedaj ne več ravnina.

Iu tisto grmičje, kaj je?

Jara, jarilla, jarillita... Sami deminutivi. Saj je res vse majhno in drobno, sem uganil.

Onole tamle je pa "algarobo"... kruhovec.

Rad bi si ta grmiček ogledal.

Kmalu sem imel priliko za to. Na cesti je stal drug auto. Naš je ustavil, da mu pomaga, če je treba. Stopil sem bliže, da si ogledam ta dragoceni grmiček, ki je puščavski kruh. Saj pravijo, da iz njega delajo moko v San Luisu. Toda le iz česa?

Poglejte, mi je ponudil rjavo stvarco. Jaz sem mislil, da je kot nekak suh list, pa je bil nekak strok, v katerem so bila neka trda semena, ko sem ugriznil. Bilo je sladko v ustih. Spomnil sem se rožičev. Takale je bila najbrže hrana Janeza Krstnika in tistih prašičev, ki jih je pasel zgubljeni sin.

Nemara, da bi tiste sladkosti jedel na pepelnično sredo... Na pust mi ni bilo zanje... Pa tudi drugi dan, ko sem se ravno tam mimo nazaj vračal, mi ni prišlo na mar, da bi se šel pokorit s tistimi "dobrotami".

Spet dalje. Spet smo sevpeli više in se prelomili čez dosti visok hrbet. Pred nami se je pojavila sled človeškega življenja. Med nekaj drevesi se je bleščalo v soncu belo pločevinasto ograjeno napajališče... Toda suho. Bolje je bila založena pivnica, ki je imela okrepčila v steklenicah. Bil je vroč dan in tedaj smo se vsi zavedli, da smo že žejni... Če bi ne bilo tega, bi se pač nikomur ne ljubilo živeti tamkaj v puščavi, 30 km daleč od obljudene dežele. Samotna drevesa so bili borovci.

Kmalu smo brzeli dalje. Še lep košček bo.

Pa že so se pojavila v dalji drevesa. Kot da so topoli, lepi in vitki. Resnično znamenje življenja.

Kot da bi odrezal, se je zgrbljena puščavska zemlja spremenila in bili smo sredi zelenega vrta. Tukaj vinska trta v dolgih vrstah, in tamle lepi breskovi nasadi in tamle vrt paradižnikov... Kot da bi odrezal, pa smo bili v deželi, ki nima prav čisto nič podobe s tisto, skozi katero smo drveli cele ure.

Seveda tudi takoj vidiš temu razlago. Bistvo se pretaka voda po kanalih in nosi življenje žejni rastlini.

PRI MARUŠIČEVH V KOLONIJI.

Kakor da je to tista deveta dežela, ali Indija Koro-mandija, se mi je zdelo. Sredi med zelenim poljem in vinogradi in drevjem se belijo hiše, po asfaltirani cesti švigajo avtomobili... Kar kmalu smo bili v San Rafaelu. Ni kdo ve kako veliko mesto. Morda ima kakih 30.000 ljudi, a po gospodarski vlogi je zelo pomembno.

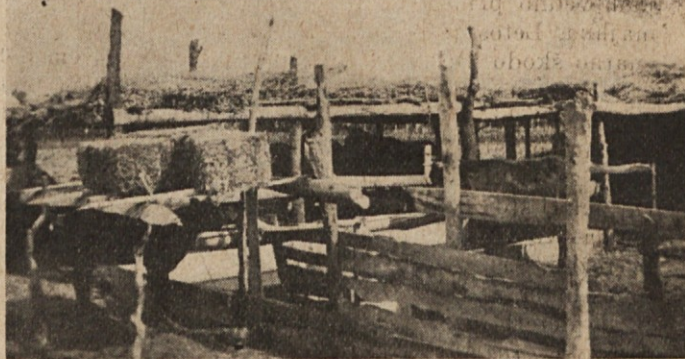
Prideš tja lahko z vlakom. Iz Buenos Airesa ima celo svojo lastno linijo, ki se od glavne proge, ki teče v Mendozo, odepi v Rufino.

Iz Mendoze je celo več raznih prog. Toda železnemu konju so zadnje čase močno "na rep stopili". V San Rafaelu se to še posebno živo čuti. Sredi mesta je velik trg, postaja za omnibuse. Le kdo bi vse naštel, mene

je zanimal le eden. Tisti ki pelje v Monte Coman.

Kmalu pride, tako so mi povedali. Ob pol ene odiide. Torej četrte ure časa. In sedaj še kake 35 km dalje do kolonije "La Elena".

Komaj sem dobil prostora v vozu. Kar takoj so ga nabili, ko se je pokazal.

Ali poznate Marušičeve sem vprašal?

"Ché-e", je klical fant šoferja in sta prišla oba v posvet. Jaz: "Marušič"... ona dva pa sta z glavo zmajala.

Jugoslovan je, ima družino. Predzadnja čakra...

Aha! Čuj, to je oni...

Ali ni bila njegova hči nedavno v Mendozi operirana?

Da, da! Bernarda ji je ime, sem mu vedel odgovor.

Seveda, sta tedaj oba vedela. To je Marusich...

Jaz sem besedo naglasil preje na predzadnjem zlogu, on pa na zadnjem, tako pač, kot je v duhu jezika...

Čudna zgodba s temi našimi imeni. Vse, samo to ne, kar je bil tvoj oče... Pa saj je tudi pravo. Samo, da jih bom našel.

Med lepim zelenjem smo drveli dalje. Večkrat smo švignili čez mostiček. Spet kanali. Žile, po katerih teče življenje v polja in nasade.

Rio Diamante... krasno ime ima reka. Toda njena voda je vsa kalna... tako obenem zaliva in gnoji.

Tukaj smo, tako me je opozoril.

Zares; že so mi tekli nasproti v pozdrav Marušičevi.

Saj nisem verjel, da boste prišli, je menil mož.

Jemnasta, ali je res, da ste prišli. Že včeraj smo vas čakali in v Rodolfo Iselin smo šli na postajo gledat, je razlagala mama.

Da zares sem tu; živ in zdrav. Kot da sem prišel v maškare. Ravno na pusten torek, tako smo se veselili pozdravili.

Seveda je mama takoj hitela gledat, če je še kaj za na mizo. No, na pust lonci niso prazni. Moj želodec je

pa bil. Saj sem bil skoro brez večerje prejšnji dan in tisti dan pa tudi ob samem tekočem.

Saj z Marušičevimi sem že star znanec. Lani so mi prinesli sladkega vina iz lastnega vinograda. Letos sem stopil, da ga pri njih pokusim na sam pustni torek.

Kako bi ne bila mama vesela ta dan. Saj imajo tam do najbližje cerkve 35 km, ker nobene druge bliže ni, kot v San Rafaelu. Sedaj je pa gospod nunc v hišo prišel in še Slovenec!

Že se je kadila juha na mizi.

Mi smo že jedli. Toda kar zdelo se mi je, da pridele, in tako smo vas vsak z eno roko le čakali, tako je tekla beseda, med tem, ko smo si postregli z marsičem. In seveda tudi dobre kapljice ni manjkalo.

Dan pa je bil nemilostno vroč. Skoro navpično je bodlo sonce, in ni bilo vetriča, ki bi potegnil. Le v sencih se je dalo dihati.

Čudno, če v taki vročini ne zgori vse, kar je zelenega.

Lani je bilo tako. Smo imeli hudo sušo. To se pravi: suša je vsako leto. Saj dežja ni in ga tudi ne želimo, ker nam vedno prinese škodo. Toda lani je bila tudi voda majhna. Letos je dobimo malo več, pa vendar imamo znatno škodo. Boste potem videli malo po našem polju.

Kam smo prišli? Pomislite gospod! Včasih bi kar jokala. Ko bi se vsaj zvon slišal. Pa ne zvoni ne poldne, ne dan, ne angelsko češčenje... kot živali smo tukaj, samo za jesti in piti. Za Boga se pa nobeden ne menil. Od nekaj sto družin je samo par vernih, tako je menila mama. Ko bi pa ne bila cerkev tako daleč, bi se kar nič ne tožila. Saj dobro živimo. Če nam suša vzame en pridelek, nam ostane drugi. Nekaj je vedno. Če ni krompirja, je detelja, marveč semenska, če ta odreče, so dinje, breskve, grozdje...

Tako smo pokramljali o tem, kaj je doma in po svetu, čas pa je urno bežal in sonce se je že tudi nagnilo, da je že bilo mogoče stopiti izpod senčnega zavetja.

Stopila sva z Marušičem, da si malo ogledam njegovo kmetijo.

Precej suho je. Je že teden tega, ko smo imeli vodo. Nocoj jo bomo spet. Prišla bo ob 1 ponoči in bo tekla 13 ur.

Tamle smo že velik del detelje pokosili. Ona druga tamle še čaka. Prodajamo namreč seme. Je eden najboljših donosnih pridelkov.

Tamle so dinje. Suša jih je stisnila. Pa bi dale letos lepe denarje, če bi jih bilo kaj. Pred dvema leti smo hoteli postati vsi z dinjami bogati. Bil je dober pridelek. Trg pa tako slab, da so nekateri ne le vse zgubili, ker je zgnilo, temveč so morali plačati potem še strošek, da so v morje zvozili.

In kakšne druge pridelke daje polje?

Razno zelenjavo, čebulo, paradižnike, nadalje breskve in še drugo sadje. Zname so posebno sušene breskve iz San Rafaela, kjer so nedavno zgradili najmodernejšo sušilnico, ki zalaga deželo s temi produkti. Kdor želi o tem točnejših podatkov in tudi resničnih pridelkov v naravi, naj se oglasi v ulici Florida, kjer je cela kvadra med Cordobo in Viamonte last FCP, in so tam na razpolago vsi produkti mendoške dežele.

Tukojle smo pa na koncu. Naša čakra je zadnja, tako je pokazal Marušič. Tamle je pa prazno grmičje. Je pa menda že namenjen lastnik tega sveta, da tudi sem pride in poskusi srečo. Še dalje doli naprej je pa La Llave, kjer so napravili pred leti poskus slovenske kolonije, ki je pa propadla. Kar je tudi čisto umljivo. Saj še do nas pride le malo vode. Doli je bo seveda še manj.

Kam pa lahko greste na vlak ali na cesto?

Najbolje je kar po cesti tamle pred pragom, ki drži v San Rafael in Monte Coman. Vlak ima pa postaje v Rodolfo Iselin, kamor je 12 km. Najbliže pa je v Resolano, kamor imamo samo 4 km. Od tam imamo motorne ylake v Mendoza in San Rafael. In kako lepe vozove imajo.

Tako sva med pogovorom spet prišla nazaj domov. Oglédala sva si se gospodarstvo. Tole je hlev. Kaj se vam zdi?

Očitno, da je samo za senco, kajti vode ne vzdrži.

Na štirih kolih je položenih nekaj prečnih palic in na vsem nametane nekaj slame. Dosti, da dela živali senco. Proti dežju se nič ne branimo. Proti zimi pa tudi ne. Pa se nam primeri, da nas pobeli za nekaj ur.

Tamle so svinjaki in zadaj kokošnjak. Preže smo ga imeli tam bolj daleč, pa je prišel lisjak.

Torej ga imajo tudi lisjaka tukaj.

Take imamo, ki hodijo po dveh. Toda kokoši se jim prav dobro dopadejo. Lani so nam skoro vse odnesli. Sedaj jih varje pes tukaj blizu hiše.

Krave imamo pa samo, da je za mleko doma.

Prav lepo v miru živimo tukaj. Slovenci smo sami. Doli v La Llave so bili neki Stajerci, ki so pa tudi morali vse pustiti. V Coloniji sami pa sta še dve družini iz Istre.

Pozneje na noč smo stopili na obisk tudi ostalim našim rojakom, kateri imajo svoje domove kakih 6 km oddaljene. Kar na kamijon smo sedli in kmafti smo bili tam.

In da je bilo to prav na pustni dan! Saj bi si mislili, da so to maskare, če ne bi tako zares vse bilo.

Dolgo je tam dan, pa vseeno nas je prehitela noč in kar po temi smo prišli domov.

NA PÉPELNICO SKOZI SAN RAFAEL NAZAJ V MENDOZO

Ob 5 zjutraj že je bilo treba na noge. Saj v San Rafael je daleč in treba je iti k maši. Ob 8 uri pa že gre omnibus.

Spet smo napregli kamijon in zdrčali po gladki cesti.

V ostrem traku žarometa so kazale sence pot.

Ali vidite tamle, me je opozoril sin, ki je krmaril auto.

Zares. Kako jo je ubiral dolgousec pred nami. Sirota se je ujel v bleščečo luč, ven pa ni več znal. Nazadnje se je zmuznil. Bilo je na nekem ovinku.

Te golazni je pa kar preveč. Neverjetno škode napravi na polju, tako je razlagala mama.

Počasi se je začelo daniti. Lepe vile ob cesti so že napovedovale bližino večjega mesta. Že smo bili na trgu, zavili še malo v stran in smo bili pred cerkvijo.

Ena edina je za kakih 50.000 vernikov, ki žive v me-

Z našimi malčki na izletu v Tigre 23. aprila.

stu ali pa 50 km na okrog.

Še zaprta je bila ob 7 uri.

No pa počasi smo le prišli notri in tako sem le mogel pravi čas pristopiti, da sem opravil sveto mašo.

Ob 8 uri sem se poslovil od gostoljubnih Marušičevih.

Kot stari znanci že smo si stisnili roke, kó je prišel omnibus. Prav isti šofer in spremljevalec kot prejšnji dan.

Tukajle, glejte, je vaš sedež. Komaj sem ga vam mogel prihraniti, tako mi jepokazal. Vse je nabito. Dobro, da ste se že včeraaj priporočili; če ne bi bila danes suha. Čudno, kako to, da je danes toliko potnikov. Prav poleg sebe mi je rezerviral mesto, pač najboljše, kar je mogel. Tako bom vsaj lahko vse videl.

In smo spet pognali. Na levo lepi breskovi nasadi. In tamle na desno, kaj je tisti prazni svet, sem vprašal.

Posekani vinogradi, so mi pojasnili. Vinogradov je preveč. Saj pravijo, da tukaj še voda ni brez alkohola, ker so toliko vina proč zlili. Sedaj država odkupuje vinograde in jih seka. Novih pa ne sme nihče saditi.

Zares čudna stvar to. In venadr ni nič čudna, ker je manjši strošek vino napraviti iz vode in iz cukra in iz tint, kot pa kupiti grozdje in ga okoli prevažati.

Kmalu je bil za nami lepi vrt in spet nas je objela prazna puščava. Tu pa tam je še bilo videti kako puščavsko jerebico, ki je splašena sprhutala tja vstran. Spet tam nekje smo dvignili zajca... neznatni prizorčki pač, ki pa vendarle dajo nekaj življenja enolični poti, ki se pusto vleče sedaj gori sedaj doli, sedaj preseka kako grivo in zopet preprečka suho strugo.

Tja doli na jug svet vse više raste gori v planoto. Tam dalje zadaj pa počivajo v božjem miru planine, skozi katere je včasi vodila edina pot naprej v Čile, dokler niso premagali pota skozi Puente del Inca. Tja doli naprej pravijo, da so pa najlepše argentinske planine, doli okoli Bariloche in pri jezeru Nahuel Huapí, ki je baje jako slično našemu Bohinju.

240 km!, to niso mačje solze. Kar pršal je pesek na vse strani, tako smo drveli. Kmalu so začele rasti pred nami mogočne gore. Na južni strani najprej niska brda, na sever pa vse večje gore.

Žal, da ozračje ni bilo čisto.

In tisto tamle? sem pozorno pogledal v strmi gorski breg. Saj menda vendarle niso te gore tako mrtve. Velika črna lisa se odraža tam po bregu. Menda bo gozd kali! Kar vesel sem bil te misli.

Toda čudno. Saj tista temna lisa ne miruje! Saj res, tako sem ugotovil. Je le senca oblakova, ki ga veter goní...

Že je bil za nami prvi del pota, ki je najbolj pust. Pa saj veste, da se med potniki na tako dolgi vožnji kmalu naredi znanje in tako se nismo kar nič dolgo-

časili.

Drugi del poti je pa tako že tudi bolj zanimiv, ker se vrste ob potu mala naselja. Tam smo videli njivo krompirja, tam zopet pokošeno deteljo, in spet lepe trtne nasade in breskove vrtove.

V Paraditi smo zdrčali skozi kot puščica. Komaj sem opazil malo kapelo.

Alii majo tukaj duhovnike, sem se pozanimal?

Ne. Pride sem iz Tunuyana.

Lepa fara. Torej kakih 80 km daleč. In ona fara Tunuyan seže prav do Čile... Lahko si torej mislimo, kako so ljudje v veri ko pa nekateri duhovnika niti ne vidijo nikoli.

Bila je ura že poldne in še več. Da, daleč je Mendoza. Za nami je že bil Tunuyan. Skozi gost obcestni nasad dalje. Kot da nas je objela prijetna gozdna senca. Kar roko si je podalo drevje s te in one strani ceste.

Zares čudno raznovrstne stvari je mogoče opazovati na tej poti, za katero mi resnično ni žal.

Kar nenadno smo ustavili.

Kaj pa je, so se vsi začudeno spogledali.

Ob cesti je stal zarjavel križec na črni škatlji. Kot nekak nagrobnik zgleda. Nekoga so tukaj pobili in tamkajle so ga pa zakopali.

Izstopila je ženska in odpirala črni zabo. Pa se je domislila, da nima žveplenk.

Potem se nam je uganka pojasnila. Da ima oblubo, da vselej prižge svečo v tistem zaboj... da bo imela srečo...

Vražja sreča, so nekateri zabavljali, ki nas pusti vse takole čakati, ko smo že tako z enourno zamudo...

No pa ni treba misliti, da jih jebilo veliko, ki so bili nevoljni. Kaj še. Saj se tukaj nikoli nič ne mudi... Obljube so pa zanimive, kajne...

Ko je našgala svečo in ugotovila, da je prejšnja zgorela, smo se spet zaprli vvoz in dalje.

Pa prav do Mendoze smo bili natrpani kot sardine. Zares sem bil hvaležen šoferju, ki mi je rezerviral tako dobro mesto.

Moje kosti so se srečno pritresle. Toda joj z mojim klobukom in suknjo. Če bi ne izdala zunanja oblika, bi jih barva popolnoma zatajila. Oboje je bilo tam nekje spredaj...

No, sem si mislil. Nič hudega. Saj gremo ravno mimo despense Trieste, kjer se bom oglasil pri Vidičevih, pa mi bodo dali krtačo.

Tako sem se poslovil in res, kar pred pragom so me pustili.

Niso me pričakovali. Ravno so končali obed. Tedaj sem se domislil, da moram tudi jaz kaj poskrbeti za svojo notranjost. Saj je bila ura že dve popoldne.

Kar tik tak je bila miza pogrnjena. In zavedel sem se, da sem bil lačen in žejen. (Dalje sledi.)

Dan prijetne zabave

Kaj in kdaj? Je že bilo, je že minilo. Bilo je pa to na belo nedeljo ko je bila prireditelj Paternalne šole v dvorani XX de Setiembre.

Kaj pa je bilo?

Nič posebnega ne, kar bi bilo umetnost in učnost. Pa saj vemo, da je za dobro zabavo dovolj, če je kaj pametne nočavosti na pogled. In tega je bilo dovolj ono nedeljo. Vsi so se lahko od srea nasmejali našim malim učenjakom. Kaj je bolj srčkanega, kot njihove proste deklamacije, njihova nedolžna igra.

Največ zadoščenja je seveda dala "Lenčkina

punčka"... ki jo je tako trebuh bolel, da se je v medvedka spremenila... In pa kuplet "Gospodične in dekleta". Seveda so bile tudi ostale točke gledaleu v veliko zadoščenje posebno petje obeh zborov in v prizoru ciganske sirote. Tudi bolno dete z rajanjem je bilo sprejeto z mnogim ploskanjem.

Nastopili so tudi otroci iz Dock Suda, ki so zaslužili in bili deležni tudi obilnega ploskanja. Le glede sokolskih nastopov bi bilo treba nekoliko več pozornosti na kakovost vaj, katere se ob takih prilikah izvajajo.

Vdeležba je bila prav lepa. Saj je bila dvorana ob 6 uri že kar nabita. Mnogo je bilo tudi zanimanja za srečolov, ki je imel kar kakih 200 dobitkov in je bila sreča mila prav mnogim.

Spet ključ nas venčani maj...

k Mariji v nadzemeljski raj... Seveda ga ne bomo imeli v cvetju, kakor smo bili vajeni doma, ko se je opojno prelivalo čez sadne vrtove med belimi hruškovi in slivovimi cvetovi pa med rožnatimi jablanami, po polju pa je pšenica hitela v visoko steblo in valovaje menjavala v lahni vetriču temno zelenje s svetlim... kakor da je šla Marija čez njive in se ji je mlada rast klanjala na njenem prehodu...

To so pač spomini nekdanjih dni. Pa so tako lepi, da si jih želimo še vedno nazaj.

Vsaj nekaj tega bo spet zaživelo v nas, ko bomo v majniku spet zapeli Marijino pesem, ko bi naj spet zaživela v vseh srcih topla misel:

Mati moja, venec pletem,
venec rož za Tvoj oltar.

Belih, rdečih, žarno zlatih,
jih poklanjam Tebi v dar.

Prihitite torej v Marijinem mesecu k majniški pobožnosti, ki jo bomo imeli na Paternalu na Av. del Campo 1653 ob 4 uri.

Majniške pobožnosti pa bodo ob enem tudi priprava na velike svetogorske svečanosti in na shod s procesijo, ki se bo vršil zadnjo majniško nedeljo v Lurdu tako kakor že dvakrat doslej.

Dne 28 maja se bomo zbrali popoldne ob 3 uri, da nas ne bo preganjala noč in začeli shod pred lurško votlino. Nato bo kakor vselej spet lurška procesija.

Ta slovesnost je bila vedno nekaj nadvse lepega, zato nikar ne opustite lepe prilike, temveč prihitite vsi, vsi, da se nas bo spet zbralo tisoč kot nas je bilo zadnjič. Marija nam bo gotovo naklonila lep dan.

Torej 28 maja, to je ravno na binkoštno nedeljo popoldne ob 3 uri na svidenje pred lurško votlino.

Isti dan dopoldne pa ne pozabimo, da se vrši ob 10 uri sveta maša za Slovence v Tropezonu, kjer imajo otroško zavetišče hrvaške frančiškanke.

POJDIMO NA SVETO GORO

Bilo je pred vojno. Oče neke dobre krščanske družine v Vipavski dolini se je udal vednim prošnjam žene in otrok, češ: "Pa pojdimo na Sv. Goro, a da ste otroci potem pobožnejši in bolj pridni! Pripravite se dobro, pa še sosedove povabimo, da nam bodo pomagali moliti."

Mati je bila vesela; saj je imela toliko želj, skrbi in bolesti v sreč: Otroci pa kar niso mogli dovolj glasno izražati preizredne radosti. Kmalu je vsa vas vedela, da Dolinarjevi pojdejo v nedeljo na Sv. Goro. Ves teden je imela romarska družina le eno misel, en razgovor. Otroci, ki še nikdar niso bili na Sv. Gori, so pripravljali majhne križce. Bila je navada, da je vsakdo, ki je prvič obiskal to svetišče, položil v eno izmed kapel ob poti na Sv. Goro majhen križec, ki ga je sam naredil. Dragi verniki, ali ni lepa ta navada, ali ni polna globokih in resnih misli? Treba je križa, samozataje, ako hočemo prispeti na goro krščanske pravičnosti!

V nedeljo ob eni po polnoči je bila vsa družina na nogah. Oče je zapregel, prišli so povabljeni sosede, pridružil se je še en voz romarjev, bič je zapel in pobožni romarji so zdrknili v prekrasno mesečino, ki je bila vsa lepša in svetejša kot navadno.

Romarji so srečno prispeli v Gorico in krenili kar proti Solkanu, ki leži malo uro hoda proti severovzhodu. Solkan je lepa vas, ki šteje več kot 3000 duš. Solkanska župnija je ena najstarejših cele škofije. Ustanovljena je bila že leta 1296. in je oskrbovala tudi Gorico, kajti najstarejša goriška župnija sv. Hilarija in Tacijana je bila ustanovljena šele leta 1334. Pred vojsko je bilo v Solkanu pravo blagostanje. Mizarska obrt je zelo lepo uspevala in poleg tega so donášala svetogorski romarji obilo dohodkov.

Vipavei so razpregli in vsa pobožna družba, ki je po poti prepevala Marijine popevke, starodavne romarske in tudi novejšje Marijine pesmi, gre naprej skozi vas skoraj do pokopališča, ki je na njenem skrajnem koncu. Toda pred pokopališčem ugleda pot, ki zavije navkreber na desno stran. Ob začetku te poti sta 2 stebra, na vsaki strani eden. Sta približno 3—4 m visoka, kamene-

na — in na vsakem stebri je vdolben napis. Na prvem beremo:

Vhod na pot, ki vodi k Marijinim milostim Sv. Gore. (Ingressus in viam — ad Marianas gratias — montis sancti.)

Na drugem pa:

V letu pripravljenega zveličanja 1826. (Anno — paratae salutis MDCCCXXVI.)

Najstarejša v družbi začne moliti veseli del rožnega venca, pa jo očanec ustavi, češ, naj še malo počaka. Utihnejo in dvignejo glave.

Glej, na gori pred našimi romarji se vidi Marijino svetišče: veliko se zdi in prostorno. Hrib, ki nosi to sladko in milosti pjalno breme je ves skalnat in le malo zaraščen. Na vrhu pa vidiš tudi precej lepo drevje, kajti oskrbniki skrbijo že mnogo let za to, da bi nekdanjo "Skalnico", sedaj Sv. oGro, pogozdili. Sv. Gora je visoka 682 metrov. Od tu vidiš lepo vso pot, ki se zavije nekoliko više ostro na levo in se potem obrne ob ozkem ovinku zopet na desno, zgine za grmovjem in se pokaže zopet, ko se vzpenja na rebro, na prelaz Preval. Od Prevala lahko opazujemo lepo svetogorsko pot do vrhunca Sv. Gore. Pod našimi romarji teče v ozki dolini, med skalnatimi hribovi, ki so vsi nižji od Sv. Gore, "bistra hči planin", prelepa, zelena Soča. V tej dolini je njena struga ozka, tik Solkana pa se spusti v zelo ostrem ovinku v goriško ravan. Tu se Soča razširi in kmalu jo objame Jadransko morje. Tam, kjer napravi Soča svoj svetogorski ovinek, si videl takrat velikanski in znameniti železniški most z največjim kamnenim obokom v Evropi. Nam nasproti, onstran Soče moli svoje sive skale proti nebu hrib Sv. Valentina ali Sabotin.

Naši romarji molijo rožni venec ter se počasi pomikajo po bližnici, ki vodi z glavne poti na Preval. Prav oddahnejo se, ko dospejo gori. Glavna pot pelje naprej proti Trnovemu, druga se nagne v ozko kotlino, ki leži pred našimi romarji. V tej kotlini vzhodno od Svete Gore je prijazni Grgar. Naši romarji se obrnejo na levo in stopijo na pot, ki vodi k svetišču. Sveta Gora se skriva.

Pot se zavije v smeri proti Grgarju. Pri lepi kapelici sv. Treh kraljev darujejo otročiči svoje križce, vsi nekoliko pomolijo. Nato se pot zopet obrne v ostrem kotu na levo in spet na desno. Romarji ugledajo Sv. Goro, pokleknejo in pozdravijo Marijo.

Na tej poti je bilo še več kapelice s slikami, ki so prikazovale razne zgodbe iz zgodovine čudovitega postanka te božje poti.

Kar se krasne lege tiče, je Sv. Gora najlepša božja pot daleč daleč na okoli. Proti jugu in jugozapadu se razprostira in čudovito svetlika Jadransko morje. Z daljnogledom opaziš na njem parobrodé in jadralnice, ki se zibljejo od tržaškega zaliva tja do Benetk. Oko te pelje do istrske obali. Bliže gledaš pred seboj ostre poteze kraških gora. Prav pred teboj leži solčna Gorica v lepi rodovitni goriški ravnini, posuti s lepimi vasmi. Bolj proti zapadu pozdravljajo Sv. oGro s trtami in sadnim drevjem ovenčana Brda. Lepih briških vasic se ne moreš nagledati. Tako ljubke in mile so, kakor bi jih bili angeleci igraje se postavili in lepo razvrstili po raznih holmeih, gričih in goricah. Za našimi Brdami vidiš Videm, južno od Brd pa Furlansko ravan do mogočnega samotarja, oglejskega stolpa, skrivnostne priče zgodovine dolgih stoletij. Na severu in severozahodu se dviga visoko v zrak mogočni sklad julijskih in karniških planin s Triglavom, Krnom, Kaninom, Rombonom in drugimi. Ob jasnem vremenu se vidijo tudi tirolske gore, zlasti Dolomiti. Od vzhoda pogledujejo na Sv. Goro gozdovi idrijskih in trnovskih vrhov. Na jugovzhodu pa vidiš tudi vsaj nekoliko lepote Vipavske doline, ki jo zakriva hrib Sv. Gabrijela.

Zadnja kapelica je bila posvečena Presv. Sreu. Vseh kapelice si naštel 10, ki so imele vsaka svojo sliko. Vendar te slike niso bile enotno zamišljene, ampak predstavljale so najrazličnejše stvari. Videl si, kako spremelja nebrojna množica kronano Marijo na Sv. Goro in sv. Tri kralje, zgodbo prikazanja in sv. Trojico, poroko Marijino in sv. Elizabeto itd. Rajdaste stopnice so se končale pri posvečeni kapeli sv. Frančiška. Pot se je zavila na levo proti samostanu in ugledal si pokopališče, ki je bilo deljeno v 2 terasi. Služilo je 40 prebivalcem Sv. Gore, a tudi nekateri pobožni Goričani so si želeli počitka pri Svetogorski Kraljici. Bog usliši njih zadnje želje in jim daj večni mir! Od pokopališča je vodila pot mimo lepe kapelice Presv. Sreca Jezusovega, ki je bila zidana na živo skalo, in prišel si v ozadje cerkve.

Naši romarji so želeli prispeti k glavnemu vhodu v cerkev. Lahko bi bili obhodili svetišče na severni strani, a krenili so rajši proti jugu. Šli so mimo zvonika pod

Vipavski romarji na Svetih Višarjih 1937 leta.

mostovžem, ki je vezal cerkev s samostanom. Samostan je bil na južni strani bazilike. Velik je bil in lep. Na jugozapadni strani je bila prizidana še posebej prav velika obédnica za patre. Takrat je bilo v samostanu 6 patrov in 6 bratov laikov.

Kmalu so romarji prehodili pot med cerkvijo in samostanom in prišli v ospredje cerkve, na zapadno stran svetišča. Pred vhodom v cerkev je bil precej velik raven prostor, obdan z nizkim zidom in okrašen z mogočnima kostanjem in lipo. Gori na sredi ošpičeno cerkveno pročelje je bilo kaj preprosto; bil je gladek zid iz velikih rezanih kamnov, ki sta ga krasili le dve okrogli rozeti in nekoliko oken. Lep cerkveni portal pa je dičil krasen kip Matere božje, ki je imela tako nagnjeno glavo, kakor bi se z detotom Jezusom poigravala. Ako si se obrnil pred vhodom v cerkev nazaj, si opazil tlakovalno pot, ki je vodila naravnost do dvodelnih kamnenih stopnic, ki so se spuščale z velike plošče pred cerkvijo na nekak preddvor svetišča 4—5 metrov niže. Tu so bili: velik vodnjak s kapno vodo, več prodajalnic različnih nabožne predmete, nova hiša, ki je bila prirejena za prenočišče romarjev in ena gostilna, dočim je bila druga nekoliko više na desno. Vsa ta poslopja so bila last samostana. Toda samostansko oskrbnitvo jih je izročilo gostilničarjem in razprodajavcem v najem. V romarski hiši in v samostanu so imeli romarji nad 200 postelj.

Prišli smo v ogromno baziliko s tremi ladjami, ki jih ločijo mogočni osmerokotni stebri. V tej cerkvi je bilo dovolj prostora za 5000 ljudi. Ni imela stropa, ampak visoko nad seboj si videl strešno opeko, ki so jo morda nameravali deloma pozlatiti, da bi svetišče še pridobilo na sijaju. Na sredi bazilike je bil dvodelen oltar in okrog njega velikanska štirikotna obhajilna miza. Na tem oltarju sta lahko maševala 2 duhovnika hkratu in sta pri svojem opravilu stala drug drugemu nasproti.

Tvoje oko se je ustavilo tudi na ogromnih stenskih slikah. Na koncu vsake izmed treh cerkvenih ladij je bil lep korni obok, nad njim pa eden izmed prizorov iz zgodovine prikazanja Matere božje grgarski deklici Urški. Srednja slika je prikazovala Marijo, ki govori z Urško, slika v desni ladji Urško, ki jo je Marija oprostila iz ječe, slika na levi strani pa Urško pred strogimi sodniki.

Toda tudi severna in južna stena cerkve sta bili okrašeni z izredno velikimi in tudi lepimi slikami. Na vsaki steni je bila ena 8½ m dolga in 5 m visoka slika. Ob straneh teh dveh slik sta se nahajali na vsaki strani še 2 manjši, ki sta merili 4 metre dolžine in ravno toliko višine. Slika na levi strani je predstavljala rojstvo Gospodovo, druga na desni pa sv. Tri kralje, ki častijo novorojenega Izveličarja.

Spredaj v visokem prezbiteriju je bil glavni oltar z milostno podobo svetogorske Matere božje. Takoj pri vstopu v cerkev si lahko vse videl, kar se je godilo pri tem oltarju, kajti vodilo je k njemu 11 stopnic. Tudi ob koncu vsake stranske ladje se je nahajal na enako vzyišenem mestu oltar. Iz prezbiterija je bil na levi strani vhod v kapelico sv. Mihaela, kjer je za časa našega romanja že bil pokopan kardinal Jakob Missia, nadškof in knez goriški.

Za glavnim oltarjem je bil velik prostor s štirimi spovednicami, ki so bile ob večjih romanjih še bolj oblegane kakor onih 6 v stranskih ladjah bazilike. Na desni strani oltarja je bila zakristija. V prostoru za oltarjem in za glavnim oltarjem samim si mogel videti vse polno slik, svetinj in celo bergelj — prav toliko glasnih prič, da je pri Mariji mnogo potrutih in žalostnih sre našlo pomoči in utehe.

Svetovni kongres Kristusa Kralja v Ljubljani

Sloveniji je pripadla čast, da v dneh od 25. do 30. julija letošnjega leta priredi v Ljubljani svetovni kongres Kristusa Kralja. Težka, a vzvišena naloga! V srečo naše lepe slovenske zemlje se bo zbral cvet največje sile tega sveta, — vojske, ki jo vodi naš Gospod Jezus Kristus, Kralj kraljev, Vladar vladarjev, kakor ga imenuje sveti Janez Evangelist v Skrivnem razodetju. Zbrali se bodo od raznih krajev sveta poslanci Njegovega kraljestva, da v zboru dopolnijo načrt za silno borbo, ki jo bije katoliška Cerkev s temnimi sovražnimi silami Antikrista. Nikdar od početkov krščanstva še ni bil ta boj tako neizprosna, sredstva, ki jih sovražniki naše vere uporabljajo, tako strahotna, satansko prekanjena in brezobzirna. Mar naj res sodobna kultura svet popolnoma odtuji Bogu in veri ter ga privede v propast? Ne! Iz naše srede bo zadonel klic na sveto križarsko vojsko krščanstva proti brezboštvu, neodvisno od političnih smeri in gibanj, poziv na veliki pohod, ki naj osvoji svet za Kristusa Kralja.

25. julija ob 8 zvečer bo v stolnici slovesen začetek kongresa s primernimi molitvami in nagovorom: Kristus na prelomu časov (govori kanonik dr. Mack, Luksemburg).

26. julija: ob 7 zjutraj v stolnici pontifikalna sv. maša z nagovorom predsednika, ljubljanskega škofa dr. Rožmana. Od 9—12 dopoldne in od 3—6 popoldne zborovanja mednarodnih udeležencev. Zborovanja bodo obravnavala vprašanje: "Delo za krščansko obnovo, njegovo bistvo, namen in sredstva". Zvečer posebni sestanki raznih mednarodnih katoliških organizacij in gibanj.

27. julija: ob 7 zjutraj službe božje po cerkvah po mestu z nagovori v raznih jezikih. Od 9—12 in od 3—6 zborovanja o: Nravna obnova (Kako vzgojiti novo, Kristusovo mladino? Kaj zahteva evangelij od javnega živ-

14. maja na igro "Dos Madres"!

Poseben naš triumf je bila lani prireditve, ki jo je organizirala sestra Odila. Velikanska dvorana je bila nabita. Gledalci pa naravnost očarani nad nastopi in posebno nad našim petjem.

Tudi letos se nam nudi lepa prilika, da nekaj lepega pokažemo in da lep dan doživimo.

14. maja točno ob 3 uri se vrši prireditev v dvorani "San José" Azcuenaga 158.

Vstopnina bo samo 1 peso.

Ker mora biti ob 6 uri vse končano, zato je nujno, da se spored točno začne. Bodite točni.

Tudi vas vabi zelo bogat srečolov in nekaj posebnih prizorov za vesel smeh.

ljenja?) Zvečer sestanki kakor prejšnji dan.

28. julija: ob 7 službe božje kakor prejšnji dan. Od 9—12 in od 3—6 zborovanja, ki obravnavajo vprašanje: Laik v Cerkvi in njegov apostolat. Zvečer ob 6 slovesen sprejem papeževnega legata.

29. julija: ob 7 slovesna služba božja za otroke s skupnim sv. obhajilom. Ob 9 pontifikalna sv. maša na prostem. Ob 4 javno zborovanje s poročili o sklepih in resolucijah študijskega dela kongresa. Nagovori v raznih jezikih: "Kristus in stiska časa".

30. junija: ob 9 na Stadionu pontifikalna služba božja z nagovori škofov v raznih jezikih. Ob 3 na Stadionu poklonitev narodov Kristusu, Kralju miru.

Za kongres Kristusa Kralja se tudi tukaj budi zanimanje.

Kot pooblaščenec ljubljanskega glavnega odbora sem se obrnil na tukajšnje nadškofijo, kjer so mi naročili, da naj se sestavi poseben odbor. Ker je pa zadeva zelo velike važnosti, kajti zastavo Kristusa Kralja je treba danes posebno visoko dvigniti, ko povsod raste sovraštvo in nasilstvo, zato je treba počakati da odloči sam eminenca g. kardinal, ki je bil te čase odsoten, ker se je mudil v Rimu.

Doslej so že bili objavljeni nekateri članki v dnevnem časopisju. Tako zlasti v Pueblu in v Razonu. Tudi v Mundu in Prensi je bilo že nekaj napovedanega.

Zanimanja za kongres je mnogo. In tudi tistih, kateri bi potovali v Ljubljano bo nekaj. Kar moti, je posebno ta zapleteni evropski položaj, ker se vse boji vojne.

Bilo je že napovedano potovanje v Evropo in v Sveto Deželo, ki bi ga vodil škof De Andrea, ki je prav z veseljem pozdravil misel, da bi stopili v Ljubljano, toda pod vtisom teh zadnjih dogodkov je bilo potovanje odpovedano.

Drugo potovanje pripravlja nadškof iz Montevidea, ki bo vodilo v Ljubljano. Nadškof Monsgr. Arrogone je z veseljem prevzel čast, da zastopa urugujanske katolike.

Vsekako je zadeva lepa in velika in jo tudi priporočamo v molitev vsem rojakom. Urednik:

VSEM ROJAKOM IZ SAN MARTINA IN DRUGOD!

Lurško svetišče je vsem Slovincem postala najprijetnejša točka, kjer se najraje zbiramo. Spet letos bomo pohiteli v Lurdes, da tamkaj opravimo prvo dejanje svetogorske slovesnosti s shodom, ki se bo vršil 28. maja, to je na Binkošti popoldne b 3 uri.

Isti dan pa gotovo na boste opustili lepe prilike, da prihitite tudi v Tropezón, kjer imajo zavetišče hrvaške usmiljene sestre in kjer bo v njihovi kapelici sveta maša ob 10 uri.

Tisti dan vsi rojaki iz Tropezona in Boscha, iz Caserosa in San Martina iz Lurda in Ville Progreso in Lynch povabite vse svoje na obisk. Dopoldne k maši, potem boste preživeli prijetno urico obiska in popoldne pa še v Lurd.

KAKO PA PRIDEŠ V TROPEZON? Hiša, kjer bo maša, ima dosti prostorno kapelo. Leži pa eno kvadro pred postajo Tropezón na železnici Lacroze, ki gre iz Čakarite v Campo de Mayo. Iz Liniersa pa pelje omnibus 4 in kolectivo 19. Izstopiti je treba tam, kjer križa železnico Lacroze in potem povprašati, kje so "hermanas yugoslavas". Je lepa in velika hiša v palmah. Od daleč vidna je vodnjakova veternica (molino).

MAJNIŠKI KRALJICI

Ko pada mrak na zemljo,
se v lini zvon glasi
zemljane toplo kliče
Marijo počastit.

Tam vidiš otročiče
kot angel jasnih lic,
kako teko k Prečisti
nesoči ji cvetlie.

V oitarju vsa med cvetjem
Kraljica majniška.
Prelepa si Marija
Najlepša roža Ti.

Pri Tebi zapuščeni
pomoči prosimo
v nezgodah in bridkostih
pokoja iščemo.

Ti varuj nas v življenju
pomoč nam svojo daj
Ti č'mo otroci biti
sledit ti vekomaj.

MATERI

Ob grobu Cilke Lukman v tolažbo materam
ob priliki materinega meseca majnika.

Ne vem kako je prišlo. A zgodba je polna bridkosti.
V soboto popoldne je bilo. Zapel je telefon.

Ali morem govoriti z gospodom Janezom? tako je
velel glas. Kliče sestra Iluminata.

Seveda, kajpada. Saj z njim ravno govorite, častita
sestra.

Žalostno novico vam javljam. Lukmanova gospa je
nevarno bolna. Ne dolgo tega je kupila hčerko. Gospa
je že vstala. Sedaj so jo pa kar naglo odpeljali v bolni-
co. Otroke, vse tri fantke, bomo imeli kar pri nas, če-
prav nam je že sedaj težko za prostor.

In kako je z mamo?

Zelo slabo. Zato vam sporočam, če bi mogli iti, da
jo pripravite na sveto popotnico. Pravijo, da v najbolj-
šem slučaju ji bodo odrezali noge. Menda ni več v njej
življenja za teden dni. . . .

Bridka usoda zares. Spomnil sem se Lukmanovih
fantičev. Saj so bili vsi junaki in so še, od 7 letnega
Rajkota pa do 4 letnega Marjančka. Kako junaško so
se držali vselej, kadar je bila kaka otroška prireditvev.
Vsak je svojo vlogo rešil na najpopolnejši način, pa bo-
diš, da je kaj povedal, ali pa da se je "modro držal"...
Sirotice, tako mi je postalo bridko. Da bodo ostali brez
mame. . . .

**

Pokojno je ležala žena in čakala. V "četrti dvora-
ni" je bilo njeno mesto. Malo hčerko pa so imeli v po-
rodniškem oddelku.

Zelo sem vas želela, je menila žena, in se prijazno
nasmehnila. Njen obraz zares ni kazal, da je položaj ta-
ko brezupen, kot mi je bilo preje sporočeno.

Kako je z vami, gospa?

Drugače nič hudega. Le noge mi nič ne služijo. Kaj
se vam zdi? Ko bi le mogla ostati, če tudi bi mi z noga-
mi ostal kak križ, je menila žena. Za otroke me skrbi.

Verjamem, mama. Pa sedaj v tem trenutku ni tre-
ba preveč misliti na otročke. Saj so pod dobro streho.
Sestre v šoli bodo že lepo zanje skrbele. Sedaj imejte
v misli pred vsem sama sebe. In ker je dušni mir prvi
pogoj tudi telesnega zdravja, zato je najprej treba, da

se račun z Bogom poravnajo.

Verjamem, in zato sem tudi želela, da pridete. Saj
nazadnje sama vem, da se brez božje volje nič ne zgodi.

Da. Niti las ne pade z glave. Zato prav gotovo brez
božje volje tudi mati otrokom ne umrje.

Pa je vendar ta misel za mene preveč bridka.

Nič se sedaj s to mislijo ne strašite. Glavno je: da
se uredi račun z Bogom, da boste mirno čakali zdrav-
ja, ali pa tudi pogledali smrti v oči.

Imate prav, gospod. Torej se bom kar spovedala.

✠

Ko je bilo opravljeno, se je mlada mati umirila.

Zares. Če niti las ne pade z glave brez volje božje,
potem se tudi z mano ne more drugega zgoditi, kot volja
božja. Ta je pa vedno taka, da je prava, tako sva se
razgovarjala naprej.

In mati? Kaj je mati otrokom?

Veliko, nepopisno veliko. Brez dobre matere ni do-
brih otrok in sveto delo matere je, vzgojiti si dobre
otroke. Toda je še nekaj več in večjega, kot je mati.

Mati je od Boga določena čuvarica božjih biserov.
Otroci so ti biseri. Njihove nedolžne dušice je Bog vdih-
nil v telesa, katerim je mati dala življenje, ali bolje:
katere je Bog po sodelovanju očeta in matere ustvaril.
Saj delo starišev je sodelovanje roditeljev s Stvarni-
kom, kateremu moramo vsi klicati Oče, ker je on resnič-
ni oče vsakemu ustvarjenemu bitju.

Materi zaupa Stvarnik v nego dragocene bisere, ki
so nedolžni otroci. Toda če pa Bog mater odpokliče, saj
on sam dobro ve, da otrok ne sme zapustiti brezbramb-
nih. Vedno ima pripravljeno osebo, ki naj bo nadalje-
vala materino delo.

Nikdar ne bom pozabil, tako sem nadaljeval, one
matere, ki je umirala v cvetu let, okrog nje pa je pla-
kalo sedem otrok.

Nič ne jokajte, moji ljubi. Bila sem le božja na-
mestnica vam, otroci moji. On vas je ustvaril in meni dal
na skrb. Njemu vas spet nazaj na skrb izročam in nič
sé ne bojte. On bo ostal z vami. Samo glejte, da boste
vedno lepo ostali dobri božji otroci. Jaz bom pa iz ne-

bes gledala na vas, če ste pridni in prosila pri Bogu za vas. Bog bo gotovo lepo za vsa skrbel, samo glejte da hoste Boga vedno radi imeli. In čez nekaj let boste prišli za meno, pa se bomo spet nad zvezdami videli, kjer ne bomo več jokali. Saj samo zato sem živela, da bi mogla lepo umreti in zares se danes smrti nič ne bojim, če je tako namenil nebeški Oče.

Da, tako je menila bolnica. Besede so lepe. Toda vendar koliko je nesrečnih sirot, če mati umrje.

Zares bolijo taki udarci v življenju. Toda res je tudi to, da krščanska dobrotelost, topla ljubezen do bližnjega nikjer ni tako močna, kakor ravno tedaj, kadar je treba pomagati sirotam.

Bolniška postelja matere je kakor učena knjiga, kjer se človeštvo uči spoznavati plemenitost materinstva in skrivnost trpljenja.

Le mirna ostanite gospa, tako sem se poslovil. Zgodilo se bo, kar je božja volja. Upajmo da ta volja ne bo daleč od vaše želje. Toda, če bi bila drugačna, bo vseeno božja volja in zato bo že Bog nadaljeval tisto, kar je bilo doslej vaše delo in bo že nekomu poveril skrb, ki ste jo doslej nosili vi. Saj če vas pokliče, vas pač zato, ker ste svoje delo dokončali in vam bo dal zato tudi plačilo. Saj je on edini, ki vidi in pozna delo matere in ki ga plača. Zakaj svet, in niti lastni otroci,

materi nikdar ne odplačajo njene ljubezni in žrtve.

Nič se ne bojte, mama. Kar se zgodi, bo volja božja in zato prava. In, če bi se zgodilo tudi najhuje: saj bo otrokom ostal oče, ki jih bo ljubil za oba, za očeta in za mater. . . .

Ko je prišla zarja velikonočnega jutra, se je utrgala nit življenja mladi materi.

Saj je bila lepo pripravljena. Zato se je gotovo prebudila med božjimi izvoljenci.

Trpljenje je glavna vsebina življenja. Posebno je to sojeno materam. Tudi Lukmanova je tega grenkega sadu človeškega življenja okusila dovolj in je tako tudi dozorela za večne livade, kjer naj v miru počiva.

Rajna Cilka je bila stara 35 let. Doma je bila iz Bukovega pri Cerknem in se je preje pisala Seljak. Bila je mati šestkrat, a je dvojce njenih otrok odpoklical Bog že pred njo. Za njo pa so ostale 4 sirote. Trije fantki in najmanjša, ki je deklica, stara sedaj komaj 2 meseca.

Žalostni mož jo je spremil k zadnjemu počitku na Čakarito 10 aprila, in ga je na tej žalostni poti spremljalo še več prijateljev in znancev.

Po naročilu moževem pa naj bo izrečena zahvala vsem rojakom in vsem tistim, ki so pomagali tudi z dejanjem, ko so prispevali tudi za kritje pogrebniških stroškov.

Urednik.

PRVO SVIDENJE PIJA XII. S HITLERJEM

Novi vrhovni poglavar katoliške cerkve Pij XII. in voditelj nove Nemčije sta se spoznala osebno pred 19. leti, ko je bil Pacelli papeški nuncij v Münchenu. Bavarska je tedaj preživljala, kakor vsa Nemčija, hude čase. Komaj se je bila končala krvava revolucija, ki je izbruhnila ob nasiljih komunistične diktature, katero sta vodila juda Eisner in Toller. Čeprav si dežela ni bila še opomogla od revolucijskih strahot, so jo že razjedali novi politični spori, v katerih so stale na eni strani demokratične stranke s centrom, na drugi strani pa vsenemci, ki so v Münchenu poklicali maršala Ludendorfa. Hkratu pa je nastajalo novo gibanje, ki ga je vodil nepoznani bivši bojevnik Hitler.

Sedanji poglavar katoliške cerkve je imel v teh notranjih političnih bojih težavno stališče, toda je znal cerkvene koristi braniti in zastopati zelo spretno in uspešno, kar mu je ne le na Bavarskem, marveč v vsej Nemčiji prineslo veliko prijateljev.

Meseca februarja 1920 je Hitler s svojima tedanjima najzvestejšima sodelavcema Federjem in Drexlerjem sestavil in razglasil program svojega gibanja. Ta program je obsegal 24 točk. Tedaj ga ni nihče jemal zelo resno, saj so različna gibanja nastajala tiste dni po Nemčiji kar čez noč in čez noč tudi izginjala. Toda začetnik narodnega socializma je bil že tedaj prepričan o svoji zmagi in se je vedel kakor človek, ki mu je prisojena velika in odločilna vloga. Po razglasitvi svojega programa je nekega dne sklenil, da se bo začel pogajati . . . s samo Sv. stolico, da bi uradni cerkveni krogi podprli njegovo gibanje, ki je tedaj štelo komaj nekaj desetih pristašev.

Proti koncu februarja 1920 je poslal nunciju Pacelliju 30 tipkanih strani dolgo spomenico s prošnjo, naj to spomenico pošlje Sv. stolici.

Hitler je zahteval v tej spomenici od Cerkve sledeče:

1. Vodilni cerkveni krogi morajo zapovedati, da preneha "nemoralna zveza med črnimi in rdečimi", to se pravi, politično sodelovanje med centrom in socialističnimi demokrati v Nemčiji, in

2. da mora Sv. stolica delovati s svojim vplivom za priključitev Avstrije k Nemčiji, češ da bo s tem katolištvo v Nemčiji ojačeno, ker se bo v Nemčijo vrnilo toliko in toliko milijonov nemških katoličanov.

V spomenici je bodoči voditelj Nemčije izjavil: "Če se to uresniči, bom jaz najmočnejša opora krščanstva, katero morem v Nemčiji rešiti samo jaz." Pristavil je tudi, da je navzlic vsemu temu ohranil neizbrisen spomin na dunajskega katoliškega voditelja dr. Luegerja, češ da je ta prvi zbudil v njem protijudovska razpoloženja.

Nuncij Pacelli je spomenico sprejel in se najprej natančno informiral o novem gibanju in o njegovega voditelju, ki se je ponudil, da bo rešil krščanstvo v Nemčiji. Čeprav podatki niso govorili o kakih zakoreninjenosti narodnega socializma v ljudstvu, je nuncij vseeno sprejel Hitlerja in imel z njim dolg razgovor. Hitler mu je takoj v začetku odkritosrečno izjavil, da ne razume ničesar o diplomatskih finesah, marveč, da je navaden preprost bojevnik (rabil je besedo "Frontschwein"), da pa začenja silno ljudsko gibanje, ki ga mora Cerkev podpreti, če noče izginiti.

Nuncij tega seveda ni mogel obljubiti, češ da se uradni cerkveni krogi, zlasti pa sv. Stolica, ne smejo vmešavati v notranjo politiko Nemčije.

Tako je poteklo prvo svidenje med bodočim papežem Pijem XII. in bodočim voditeljem Nemčije, narodni socializem pa je takoj po tem zgodovinskem svidenju zavzel svoje znano stališče do katoliške Cerkve in do krščanstva.

Otroci na izletu v Tigre med veselo igro.

IZ BUENOS AIRESA V - PREKMURJE

V Novembru je odpotoval na obisk v domovino rojak Jože Lah, doma iz Gerlinec v Prekmurju. Potoval je z belgijsko ladjo in čez Avstrijo. Mudil se je doma dva meseca in se pred kratkim srečno vrnil in se je odzval vabilu našega urednika, da opiše nekatere svoje vtise. Jože Lah je starejši brat vsem dobro znanih Leona in Andreja.

Če bi mi pred 13 leti, ko sem se v Argentino peljal, kdo rekel, da za toliko časa ne bom videl domovine in tedaj samo mimogrede, bi se mu smejal. Saj vendar ni mogoče za toliko časa proč biti od vsega kar se domovina kliče! Saj so naši stari, ki so pred vojno hiteli v Severno Ameriko čez štiri ali pet let nazaj prišli in z lepimi denarji. Torej človek si mora tam v Ameriki, pa bodi v severni ali južni, v kratkem času "kaj spraviti". Toda Amerika ni vsikdar "Amerika" in čim lepše so sanje, tembolj razočara gola resnica.

Dolga zgodba bi bila, če bi kdo opisal vse, kako se je godilo posebno nekaterim, ki so precej po svetovni vojni v ta sončni jug Amerike prišli iskat sreče.

Kako je bilo tedaj, ko je bila postelja "luksus", katerega so si nekateri izseljenci šele po daljšem času lahko privoščili. O družinah, ki so doma, zgovorim agentom slepo nasedle, prodale vse in šle v "Ameriko", tukaj pa v začetku stanovale pod milim nebom. O vsem lepem, kar so doma o teh krajih slišali so pa samo sanjali.

Toda ni moj namen, da bi opisal vse, kar se je dogajalo med izseljenci v času ko se izseljevanju in priseljevanju ni še posvečevala taka važnost kot danes. Čas je šel svojo pot in danes gre enemu dobro, drugemu slabo. Kakor je kdo mogel.

V prvem času se človek v tujini vsaki novici iz domovine čudi, češ kako se je to lahko pripetilo, ne da je on tam. Toda s časom se vsemu temu privadi in zdi se mu naravno, da vsaka stvar svojo pot gre tudi brez njega. In če potem po dolgih letih zopet na domača tla stopi, zapazi ta prepad med njim in domovino, da se je njena slika, ki jo je hranil v sebi, v marsičem spremenila. Samo domovina, v svojem najzlobljem pomenu je zmožna, ga zopet "domačega narediti".

Ker nisem vedel, da bo g. urednik naše izseljenske revije toliko zanimanja kazal do mojih vtisov pri tem obisku v domovino, se nisem nič potrudil med vožnjo tja in nazaj, kraje in okolnosti opazovati in če je ladja kje v pristanišče šla, niti nisem šel na suho. Pri vožnji tje smo v Rio de Janeiro skoro 2 dni čakali na nadaljnjo pot, toda bilo je deževno vreme in zato je vsak popotnik holi v bližini pristanišča ostal. Že od prej sem vedel, da je to priljubljeno in mnogokrat imenovano braziljsko glavno mesto. Medtem ko sem bil v Argentini je pa svoje mestno lice v marsikatero večnadstopeno hišo in lepo palačo oplešalo. Iz Rio de Janeiro smo prišli po dvodnevni vožnji v majhno luko, mesto Maceio. Je to mestece, kjer žive večina zamorci. Pristanišče je še komaj v začetkih. Gradi ga neko nemško podjetje. Ker je zraven pristanišča tudi lepa obala, smo opaževali, kako so zamorci že na vse zgodaj zjutraj v morskimi valovi svojo jutranjo kopanje opravili. In na prostem prostoru zraven vode žogomet igrali in se drugače zabavljali. Ker je v tistem kraju mnogo kokosa in sočne mandioke, katera je tem prebivalcem kar je v Evropi nam vsakdanji kruh, in tudi drugače v svojem življenju marsičesa ne rabijo, kar potrebuje navadno človek 20. stoletja, pa vendar žive brezskrbno in bi prav lahko zapeli našo slovensko pesem: "Ne sejem, ne žanjem, pa

vendar živim...". Videl sem pa zopet druge črnce, ki so težka javna dela opravljali in to za smešno majhno ceno, ker jih še sedaj smatrajo za sužnje. V mestu se vidijo beli obrabi v uradnih poslopih in v trgovinah, drugače pa človek vse "črno" vidi. V sredini mesta se dviga hribček, na katerem stoji lepa velika cerkev v sredi samostanskega zidovja.

Prihodnja in zadnja postaja v Južni Ameriki je bil Pernambuco, mesto je v zadnjih letih tudi mnogo napredovalo. Prodajalci raznega sadja so se na vse načine trudili potnikom kar največ sadja prodati, ker ladje od tam do evropskih pristanišč navadno nikjer več ne pristanejo.

Vožnja je bila v celem in velikem dobra. Samo ko smo Ekvator za seboj pustili, so bili dnevi vsak dan bolj kratki in postajalo je vsak čas bolj mrzlo. Že precej bližje Evrope je pihal hladni veter, da se na krovu ni dalo prestat. 3 ure predno smo prispeli na cilj, je naša ladja treščila v drugo majhno ladjo, ki je prišla od strani in hotela križati nase smer. Naša ladja je treščila s prednjim delom v ono, da so jo morali z vlačilcem v luko vleči, med tem ko se našemu velikanu ta nezgoda prav nič ni poznala.

Lep zimski dan se je nagibal h koncu, ko sem stopil na evropska tla v Antverpen. Nehoté sem iskal snega, da ga zopet vidim od blizu. Drugo jutro pa je snežilo na moč in ta novi sneg me je spremljal na nadaljnji vožnji z vlakom. Ljudem, ki so vsikdar doma, je sneg velikokrat nezaželjen in nevshečen, toda jaz sem prišel iz kraja, kjer ga ni, in mi je bil kot pozdrav domovine, kot spomin davnih dni.

Izstopil sem v Avstriji in sem šel peš čez jugoslovansko mejo. Mislil sem, da bom na carinarni imel kake nevshečnosti. Toda bil sem zelo prijazno sprejet in moral sem njim vsaj na kratko praviti o daljni Argentini. Seveda so mislili, da vsak, ki od tukaj pride, prinese tudi debelo možnjo, zato so me takoj napadli z raznimi dobrodelnimi znamkami. Ne vem če je bil to teden rdečega križa ali kaj drugega. (Nadaljevanje sledi.)

Pred vilo našega rojaka Paternosta v San Paulo v Braziliji. V tistem mestnem delu več ulic nosi jugoslovanska imena po njegovi zaslugi.

Svetogorski spomini

Spominjam se lepih časov, kako smo romali na Sveto Goro.

Vsako leto in s kakšnim veseljem smo se pripravljali! Vsi z enakim upanjem in mislijo: da počastimo svetogorsko Mater Božjo, ravno tako moški kakor ženske, naj si bo mladi ali stari.

Bilo je še pred vojno ko so se pripravljali tudi moj oče v veliki družbi in tudi domači duhovnik z njimi. Jaz pa, mala deklica, sem vedno hotela z njimi. Zato začnem z mojo prošnjo: "Tata, tudi jaz grem z vami". Tata pa mi odgovori, da sem premajhna. Jaz sem pa naprej prosila: "Tata, saj bom tekla celo pot." Še ni bilo uslišano. Potem pa kar na kolena. Tako sem bila gotova, da bom uslišana. Pa mi reče oče: "Bomo videli."

Tako je prišel zaželjeni dan romanja. Poslali so me poprej spat. Kaj še! Celo noč sem gledala na uro.

Nazadnje vendar. Dobrote nam je že mama pripravila za na pot. Pa ne mislite, da potico in pečene petelinčke: kos kruha po domače smo rekli "pogača". Trda pa tako, da se ni udala, če je šlo kolo čez njo. Zraven še kos klobase in pa steklenico vina. To je bilo vse za na božjo pot.

Res sem tekla. Nekaj časa sem bila res prva. Seveda, v vlaklu mi je šlo dobro, do Solkana tudi. Šele potem se je začelo pravo romanje.

Prvo gorje je bilo, da se mi je naredil žulj na peti. Seveda. Kako bi se ne naredil! Kaj mislite, da so nam kupovali take sandalčke kakor jih imajo danes mestni otroci. Tisti čevlji niso bili narejeni samo za par mesecev in ne par let. Kar za deset let. Ni jim bilo mari nobene mode.

Lahko mi verjamete, do so jih šli naročit v "rovte". Sama ne vem, kje so ali na Kranjskem ali na Primorskem. To pa vem da so rekli da tam delajo "duravne" čevlje in iz dobrega usnja. Seveda takega, da jih ni nikdar konec. Podedovala sem jih in zapustila še drugim.

Sezula sem se in romala bosa dalje. Toda to romanje je trpelo malo časa. Potem pa se je začel križev pot za očeta. Ni bilo druge pomoči, kakor Pepco na hrbet. Po domače smo regli "bicibaci". Toda s tem še ni bil konec. Ko sva šla k obhajilni mizi, ravno ko je bil čas, da me gospod obhaja, sem pala vznak, da so me morali oče nezavestno nesti iz cerkve.

Pa ne mislite, da so se oče kaj jezili nad menoj, nad takim križem. Na vse gorje so pozabili v cerkvi pred oltarjem Matere Božje.

Tako dobro so ti naši dragi razumeli, da je življenje kakor romanje na Sveto Goro, polno truda, polno napore. Toda gori na vrhu je čakala Mati božja polna milosti in je delila veselje in tolažbo strtim srcem.

In naši tam doma še danes romajo. A med nami tukaj, koliko je takih, ki se bi temu posmehovali, češ, da so bili nekoč nevedni, danes pa so se zbrihali...

O ti moj Bog, kako so se zbrihali! Pa se bodo še bolj tedaj, ko bi jim bilo v neskončno tolažbo, če bi lahko iz polnega srea zaupno klicali: Jezus! Marija! Jozef! stojte mi na strani v zadnjem boju... naj z vami združen mirno izdihnem svojo dušo...

Koliko mamic in sester in bratov in očetov naših bo romalo za 400 letnico na Sveto Goro. S solznimi očmi bo mamica prosila Mater božjo za svojega sina, za svojo hčer, za brata in za sestro... zate, ki te je vzela tujina, ki si tukaj v Argentini trudno služiš kos kruha...

O Mati Božja svetogorska,
daj nam vsem hčeram in sinovom
svoj materinski blagoslov. Pepca Furlan.

Slovo od Svetogorske Marije

Vse prepeva se raduje,
pesmi do neba done;
moja duša le žaluje,
v solzah trepeta srce,
ker slovesna ura bije,
da od matere Marije,
moram se ločiti zdaj,
zapustiti sveti kraj.

O Marija, če Ti v lice
danes gledam zadnji krat,
zadnje tečejo solzice
mi na cvetke Tvojih trat,
srčno kličem: "Zbogom Mati,
Tebi hočem zvest ostati!
Srečno, čuda polni kraj,
vse radosti sladki raj."

Bilo je pred tremi leti, aprila meseca ko sem jemale slovo, od vseh mojih dragih. Tudi na sv. Goro sem se namenila, posloviti se od Marije in priporočiti se za srečno potovanje. Saj mi je bila tako ljuba, ta božja pot, saj sem bila vsako leto gori. Toraj sem šla k moji mami v Šmarje, naj gre z menoj in mojimi otroci. Mama pa je rekla: počakaj za drugo nedeljo; romali bomo skupno, Gaberje in Šmarje, bo bolj poceni vožnja. No, tudi dobro. Ker smo imeli, oboji skupno enega pevovodja: gabrski in šmarenski cerkveni zbor, smo lahko skupno zapeli, latinsko mašo, ter druge pesmi. V Štanjelu smo se zbrali, bilo nas je 120 romarjev, imeli smo lep dan. Tako smo peli celo pot, da so bili še v nebesih veseli. Ko smo se bližali vrhu, je solnce z zadnjimi žarki obliko veličastno novo cerkev. Bil je krasen pogled na okrog, po tej naši lepi a tako trpeči zemlji. Mudilo se nam je naprej, ker so od vseh krajev vrele množice skupaj. Zagotoviti smo si hoteli cerkveni kor, za celo noč in drugo dopoldne. Radi bi peli pri vseh mašah. Kmalu smo imeli ključ od kora.

Potem je pa bilo drugače. Tisto noč se je kar naenkrat znašel med nami častiti g. župnik Reje. Vrnil se je iz prognanstva, ter bil zelo vesel, da se je našel s Slovenci. Rinili smo se okrog njega. Vsak je hotel prvi pozdraviti. Kako tudi ne. Saj je daleč okrog priljubljen, svet mož, narodov ljubljeneč. Vsi so mu roko poljubljali. Pa se jim je zgodilo kod meni, da je roko zmaknil ter smo poljubili vsak svojo. Ponudili smo se, da bomo drugi dan, pri njegovi maši latinsko mašo peli. Nas je zahvalil, pa odklonil, ker da bodo njegovi svetokrižki fantje, prišli ter ga tu pozdravili. Ker on v Sv. Križ ne sme... ter bodo oni peli.

Toraj smo mi celo noč peli, ter pri mašah do 8 ure. Potem je prišel zbor iz Velikih Žabelj, ki je pel ob 9. Ob 10tih pa so se Križani postavili. Seveda je bilo dosti kritike ker je hotel eden drugega nadkriliti. No peli smo vsi lepo. Najlepše so zapeli Križani "Zdrava morska zvezda! Ti nas obvari, Ti nas ohrani, Ti nas prepelji preko morja." Kakor da bi bila pesem namenjena meni, ki sem s strahom odhajala preko morja.

Torej tisto zadnjo noč na sv. Gori, okrog polnoči, sem se izmuznila skrivaj iz kora, hotela sem nemoteno izjokati pred Njo, ki je tudi mati. Ki je izkusila vso bridkost ločitve od sina, kot sem jo jaz od mojih. V neizmerni srčni bolečini sem jo prosila naj bo Ona mati sirotama, ki še ne poznata očeta, a bosta zgubila še mater. A onadva sta mirno na koru spala.

Da, čudovita je svetogorska Marija: enajst let je, ko je bil moj mlajši sin na smrt bolan. Trije zdravniki so rekli, da ni več rešitve. Že smo mu celo noč, svečo držali. Vsa obupana sem prosila: O, Svetogorska gospa, ozdravi ga in Tvoj naj bo. Ozdravil je, sedaj se pripravlja v prvo gimnazijo, če Marija hoče, bo res njen.

Pred letom, sem bila na dveh težkih operacijah. Že ko sem izgubljala zavest sem še šepetala k Svetogorski Mariji naj me ohrani otrokom, da bom mogla še enkrat z njimi in možem poromati na Sveto Goro.

In sedaj sem zdrava kot nikdar poprej.

Marija Troha iz Velikih Žabelj.

GLASOVI OD DRUGOD

Slavno uredništvo!

V tem priporočenem pismu Vam pošiljam naročnino, znesek 3 pese in sicer za leto 1939 — 1 peso zraven pa za tiskovni sklad.

Priporočam se za redno pošiljanje meni mi drage revije, ker je v resnici podučljiva in ljubka ter bi jo jaz vsakemu zavrednemu človeku priporočal.

Morda glede mojih naročin za vsa pretekla leta ni vse v redu — oprostite. Jaz mislim da sem do sedaj vse redno plačal.

Sicer pa v tem letu ko bom šel domov v Francijo, se bom glasil pri Vas in se bomo dogovorili in vse poravnali.

Z odličnim spoštovanjem in pozdravom

Plaza Huincul - Destilería Y. P. Fiscales - F.C.S.

Anzelin Carlos,

El Socorro, dne 15. aprila 1939.

Častiti gospod!

Naj Vam naznam, da nisem več v Čordobi ampak v Socorro na oni čakri, pri možu, ki je iz Dalmacije doma, iz Jugoslavije.

Že v tretjič pri njem koruzo berem. Pa tako slabe ni še nobeno leto imel kot ravno letos. Ako ne bo dežja preveč, se bo nekaj že zaslužilo. Saj se naredi 6 do 8 vreč na dan. Plačajo pa ne dosti, 65 centavos za vrečo koruze. To leto se mi zdi, da bomo kmalu opravili to naše zaželjeno delo, kajti tako grintavo zares ni bilo še, odkar jaz pomnim.

Prosim gospod kaplan! Pošiljajte mi odslej Duhovno življenje v El Socorro. Tedaj, ko bom odhajal od tukaj, bom zopet pojasnil kam bom šel, ali kje da bom. Vsi trije Slovenci, ki skupaj ležimo, Vas, gospod kaplan, presrečno pozdravimo. Z Bogom in pozdravite vse Slovence, posebno pa Belokrajce.

Lojze Hočevar.

Piñeyro, 11 aprila 1939.

Častiti gosp. Hladnik!

Včeraj sem bil na Banki Germanico. Veste, moji ženi, ki mi doma dobro gospodarji sem moral nekaj dinarjev poslati. Saj tisoč Din je lepo število, da njo in otroke s tem razveselim.

Za Duhovno življenje sem staremu znancu gosp. Laknerju izročil 5 pesov. Tudi se Vam lepo zahvašim ker dolgo sem Vam dolgoval naročnino.

Veste vedno sem suh ker moram podpirati ženo čeprav ne dolgujem nič na posestvo pri Lovrencu na Dravskem polju. Pa veste, dolžnost mi je skrbeti za družino. Ko se razmere kaj zboljšajo, se Vrnem domov. Bo moja družina vesela ker ve da se trudim tukaj, da bi se ji dobro godilo, posebno pa zdaj ko sem v tujini.

Jaz sem se troštal da me boste kaj obiskali in v Duhovno življenje kaj zapisali kako se mi je godilo doma ko so bili večkrat različni shodi in pa tudi od drugih.

Duhovno življenje me hudo zanima. Ga cenim kot list, ki me ni sram ga domov poslati, da tudi moja družina in še drugi zvejo, kako se nam tu godi; kako ste potovali po vinskih krajih Mendoze in tam okoli. Se čudim, da tako razločno in točno znate vse na papir zapisati. Jaz sem včasih tudi znal, zdaj sem pa že prestar. Vam želim mnogo napredka da bi tudi še naprej bili tako priljubljeni. Saj moji znanci Vas kaj obrajtajo.

Bodite pa tudi naprej naklonjeni, ter mi Duhovno življenje redno pošiljajte.

Pozdravlja Vas hlaški rojak bivši posestnik Dravskega polja

Emeršič Jožer.

Cacheuta, 16. aprila 1939.

Dragi gospod Hladnik!

Najprej, ko Vam napišem par vrstic, Vas lepo pozdravim iz srca. Vaše pismo sem dobil in štiri slikice. Pa sem vse oddal in sedaj jaz nimam nobene. Je prišel oni črni fant iz Cacheute, s katerim ste šli v hribe, pa mu ni bilo prav, da niste njemu nič poslali. Prosim Vas, pošljite še kaj meni. Jaz nimam nobene

V Rosariju so Slovenci doživeli pomemben dogodek. 23. aprila je društvo "Triglav" otvorilo lastni dom na Gral. Mitre 3936. Zares so se zavzeli rojaki. Pred meseci so kupili zemljišče, oparkarji so darovali opeko, zidarji in mizarji so delali zastonj in danes že vidijo uspeh svojega dela.

Otvoritveno besedo je spregovoril predsednik Kastelec, ki je najprej pozdravil prisotnega konzula g. Branka Rubešo, ki ima tudi nemalo zaslug za novi dom.

Ta dogodek dela čast Slovincem v Rosariju, a v veselje je pa vsem Slovincem tukaj. Novi dom bo brez dvoma mnogo doprinesel da se slovenske vrste v Rosariju še bolj strnejo.

Slika nam predstavlja zbrane rojake pri skupnem obedu na dan otvoritve.

sedaj. V pondeljek sem bil pri Planinšku in pri Brozinovih in smo se marsikaj pomenili tam in Vas lepo pozdravljajo vsi skupaj. Vas prosim pošljite še kako slikico za mene. Tukaj Vas pozdravlja Domingo Mislej. Mu je bilo težko, ker Vas ni videl. Jaz sem dobil že dva časopisa od Vas. Prosim Vas da sedaj pošljate na naslov v Cacheuto. Prosim odgovor na to pismo in sedaj Vas še enkrat lepo pozdravim. Nasvidenje še kedaj v Cacheuti, Mendoza. Z Bogom

Anton Hrovatič in Karlo Lapajne.

Lujan, 9 aprila 1939.

Častiti gospod Janez Hladnik!

Sporočam Vam, da sem prejel slike in D. Ž. in izročil po Vaši želji Periču.

Jaz sem tudi sedaj ostal brez dela, ker "bodega" kjer sem delal, več ne razpošilja vina. Zato ne vem še, kje bom našel delo.

Tukaj Vam pošiljam 6 pesov: dva za naročnino in štiri pese od Periča, da mu pošljete še par slik od teh velikih.

Jaz se pišem Kočevar in ne Hočevar, sem iz Rosalnic in ne iz Metlike. Drugače je vse po običaju.

Vam želimo vesele Velikonočne praznike, da bi jih obhajali še mnoga leta v zdravju in veselju in pozdrav vsem znanim in neznanim rojakom od familije Perich in Kočevar.

Ob priliki poštne kongresa. Jugoslovanska delegata Dragičević in Mičić med člani jugoslovanskega kluba.

Opazovalec

Jegličev akademski dom je misel, ki je bila vsejana že pred leti. Na tihem se je delala in sedaj odbor že stopa pred slovensko javnost z lepimi rezultati svoje akcije. Zemljišče je že izbrano in sicer v akademski četrti ljubljanskega mesta na križišču Askerčeve ceste in Gorupove ulice. Po tukajšnjih pojmih se to pravi, da bodo imeeli le dve ali tri kvadre do glavnih vseučiliških poslopij, ki stoje tam okoli. Strošek je preračunan na 3 milijone Din. Četrtnina je že zbrana. Dom bo ob enem vreden spomenik slovenskemu vladiki Jegliču in bodo v njem našli primerno streho katoliški akademiki. Poleg "Slovenskega doma" in "Baragovega semenišča" bo ta akademski dom spomenik kulturnega dela sedanje dobe za pozne rodove.

† Dr. Franc Kovačič, prelat in zgodovinar je dokončal svoje delo in odšel po plačilo. V slovenski zgodovini bo njegovo ime zapisano na častnem mestu. Saj je eden najpomembnejših zgodovinarjev, ki je s posebno ljubeznijo razkrival štajersko preteklost in je brez konca njegovih zgodovinskih razprav. Bil je pa tudi modroslovec in je odlično sodeloval v vzgoji mariborskega duhovskega naraščaja.

Pokojniki se je rodil 25. marca 1867. v Veržeju. Ljudsko šolo je dovršil v Veržeju in Ljutomeru, gimnazijo v Varaždinu in Zagrebu, bogoslovje v Zagrebu in Mariboru, a filozofijo v Rimu, kjer je bil l. 1897. promoviran za doktorja.

Duhovniške vesti. župniji Tunice se je odpovedal župnik Anton Križman. G. dr. Ciril Potočnik, univ. docent, je imenovan za škofijskega voditelja Marijinih družb. — Premeščeni so bili kot kaplani: Anton Kovačič iz Cerknice v Mengeš (Trzin), Franc Novak od sv. Petra v Ljubljani v Cerknico (Rakek), Martin Starec iz št. Petra pri Novem mestu k v. Petru v Ljubljano, Franc Fortuna iz Tržiča v Trebnje, Rafael Fabiani iz Sodražice v Kranj, Ignacij Brglez iz Dobrnica v Stopiče, Marko Mihelič iz Vel. Lašč v Stari trg ob Kolpi in Franc Golob iz Hinj v Šmarje. — Nameščeni so bili kot kaplani duhovniki: Ivan Gerčar v Prečni, Franc Gnidovec v št. Petru pri Novem mestu, Ivan Janež v Vel. Laščah, Ivan Javornik v Cerkljah ob Krki, Jožef Močnik v Gorjah pri Bledu, Janez Mohar v št. ernecu, Henrik Novak v Hinjah, Jožef Pire v Šmihelu pri Novem mestu, Jožef Peče v Dobrnici, Ivan Siter pri sv. Trojici v Tržišču, Jožef Snaj v Tržiču, Rlojzij Sterle v Sodražici, Alojzij Žun na Trebelnem in P. Klavdij Okorn O. F. M. pri sv. Cirilu in Metodu v Ljubljani.

Jugoslovanski paviljon na newyorški razstavi. Ta razstava, na kateri sodeluje domalega ves kulturni svet, bo prikazala svetovni javnosti splošno stanje naših državnih in gospodarskih ustanov, začeti od zgodovinskih kmetijskih organizacij, pa vse do najmodernejših ustanov na polju zavarovanja narodnega zdravja, narodne prosvete in pa športa. Malo je ljudi, ki vedo, da ima Jugoslavija na primer najstarejšo lekarno, ki uspešno posluje v Dubrovniku že od začetka srednjega veka. Model te najstarejše lekarne na svetu bo razstavljen na newyorški razstavi.

Na veličastni svetovni razstavi v New Yorku, ki se bo odprla 30. aprila, je naša država poskrbela, da bo na njej razstavila svoje proizvode in zanimivosti v 1000 m²

velikem paviljonu narodov. Na pročelju paviljona je postavljen pred glavnim vodom: velik krasen simbolični kip, ki predstavlja skromnost in moč Jugoslovancov, ki so se nmoga stoletja borili za svojo svobodo in napredek. Nad glavnim vodom v paviljon je velik razsvetljen zemljevid Jugoslavije v živopisanih barvah. Na njem je z modro barvo označeno naše Jadransko morje, dalje zelena polja, naše železniške proge, avtomobilske ceste in letalske zveze. Do razstavljenih predmetov v zgornjem nadstropju paviljona se pride z dvigalom. V paviljonu bo tudi mala bosanska kavarna, v kateri bodo obiskovalci razstave lahko pili pristno bosansko kavo.

10.000 sezonskih delavcev bo šlo v Nemčijo to leto. Največ seveda iz Prekmurja. Vsi pa iz Slovenije.

Prekmurje in Slovenske gorice imajo do sedaj dosti neugodne zveze z Mariborom. Ker je zadeva novih železnic nekaj nemožnega, skušajo zadevo rešiti z omnibusi. Mestni avtobusni promet se že precej časa zanima za to. V vidu ima dve progii: Maribor—Ljutomer ter Maribor—Gor. Radgona—Murska Sobota. Za progo Maribor—Ljutomer se je vršil te dni komisijski ogled. Proga bi bila precej težavna, zlasti zaradi izredno ozke in na tesnih ovinkih bogate ceste Ivanjci—št. Jurij ob Ščavnici—Ljutomer. Skrajšala pa bi se s to progo dosedanja zveza z Lutomerom za več kot polovico. Avtobus bi rabil iz Maribora do Ljutomera dobri dve uri, vlak pa rabi še enkrat toliko. Še važnejšega pomena bi bila druga proga Maribor—Murska Sobota. Čim se bo zgradila nova cestna zveza Sv. Lenart v Slov. goricah—Sv. Benedikt v Slov. goricah, bodo dobile Slovenske gorice novo, moderno trasverzalo, ki bo primerna za promet z najtežjimi avtobusi. Poleg nove cestne zveze, ki bo spojila Maribor preko št. Lenarta—Sv. Benedikta in Lormanja z Gor. Radgono, se bo razširila in zravnala še stara cesta Maribor—Sv. Lenart. Čez Muro pa se že gradi pri Petanjcih nov betonski most. S to novo avtobusno progo se bo približala Murska Sobota Mariboru na jedva vsega dve uri avtobusne vožnje v udobnih vozilih, dočim traja sedaj vožnja z železnico pet ur.

Angleški admiral Osborne je predaval v Ljubljani o angleškem oboroževanju, mornarici in letalstvu in zagotovil, da naj njihovi ogromni oboroževalni izdatki dajo tudi Slovence zaupanje, da bodo tudi slovenski interesi zaščiteni pred nevarnostmi.

Razstava francoskega slikarstva v Beogradu je bila otvorjena 19. marca. Otvoril jo je knez-namestnik Pavle, ki je znan kot velik ljubitelj umetne slike.

Sveti oče Pij XII. je sprejel jugoslovanskega ministra dr. Ružiča kot prvega zastopnika tujih odposlanecev. Dr. Ružič je vodil jugoslovansko zastopstvo za kronanjske slovesnosti in je s kraljevim poslanikom pri Vatikanu dr. Miroševićem-Sorgom zastopal Jugoslavijo pri tej priliki. Sv. oče se je dolgo razgovarjal z ministrom dr. Ružičem. Ob slovesu je Pij XII. podelil svoj visoki blagoslov kraljevskemu domu, kr. namestništvu, jugoslovanski vladi in vsemu jugoslovanskemu ljudstvu. Po avdijenci ministra dr. Ružiča je sv. oče sprejel kr. poslanika pri Vatikanu Miroševića in njegovo soprogo.

Novi vatikanski državni tajnik kardinal Maglione, je tudi sprejel v avdijenco ministra dr. Ružiča in naše zastopstvo, ki je bilo navzoče pri papeževem kronanju.

Gospodar temé pred Kristusom Kraljem.

Stari trg na Notranjskem dobi električno KDF, ker dosedanja snežniška elektrarna ne zadošča. Občina je že najela 300.000 Din posojila. Predvideno je da dobe elektriko tudi nekatere oddaljenejše vasi. Transformatorja bosta dva, eden bo v Starem trgu in eden med Igavasjo in Rozarščanmi. Vpoštev bi prišle vas Nadlesk, ki bi se priključila na glavni vod pri Rozinovi žagi, vas Viševak, ki bi se priključila na transformatorsko postajo v Igvasi ter vas Podlož, ki bi se priključila na transformatorski postaji v Starem trgu, seveda le v tem primeru, če se bodo te vasi strujeno odločile za takojšnji priključek. Edinoje pri večjem odjemu toka se občini izplača najeti potrebno posojilo.

"Narodno pohoštvo" je vsebina Grebenčeve knjige, ki obravnava zanimivo poglavje slovenske kulture: moderno pohoštvo po slovenskih narodnih motivih. Monumentalna knjiga prinaša številne vzorce iz siedečih okolišev: Bela Krajina, Prekmurje, Dravsko polje, Notranjska, Ljubljanska okolica, litijsko in kumljansko Zasavje, Bohinj-Bled, Kamnik, Savinjska dolina, Pohorje, Krim, Golovec, Novo mesto, Krško polje in Stari log ob Kolpi.

NEKAJ PRIMORSKIH

Na Vitovljah v cerkvi so se ogiasili tatovi. S krampom so domaknili vrata. Prebrskali so vse, tabernakelj, oltar, zakristijsko omaro, pa niso našli nobenega plena, ker vse dragocenosti hrani g. župnik vedno doma v Oseku, kamor Vitovlje spadajo. V obupu so vzeli s seboj dve rdeči zavesi in dve vazi za evetlice, ki sta bili izdelani iz toka granat. Za spomin so pustili precej čikov. Očitno so bili raburjeni, ker se jim je načrt izjalovil in so zato hitro kadili.

Kozana. (Sprejem novega župnika.) Novega župnika Fr. Černigoja, ki je prišel k nam iz vipavskih Kamenj, smo slovesno in z veseljem sprejeli. Nekoliko pred župniščem smo mu postavili slavolok in tam smo se zbrali in ga čakali.

Na Sveti Gori je prevzel restavracijo Andrej Gabrijelčič, ki je imel preje v namenu restavracijo "Pri treh kronah" v Gorici.

Župnik iz Vojskega v Brdih interniran. Na dveletno konfinacijo je bil obsojen župnik Krtel iz Vojskega v Brdih. Pred konfinacijsko komisijo pri goriški prefekturi pa sta bila te dni poklicana tudi dekan Pavlin iz Kobarida in župnik Bregant iz Cerovega v Brdih. Bila sta sicer izpuščena, toda dobila sta nalog, da se morata zglasiti pri goriškem nadškofu Margottiju, kjer bosta dobila obvestila o nadaljnjem postopanju. Za dekana v Idriji je bil imenovan italijanski duhovnik iz Devina pa bo premeščen župnik Stanič.

Duhovniške vesti. G. Vistorin Stamič, dozdaž župni upravitelj v Devinu, je nameščen za župnega upravitelja v Kamnjah na Vipavskem. — Na njegovo mesto v Devinu je prišel g. M. Biancarosa, ki je upravljal Doberdob. — Upravo Doberdoba je začasno prevzel upokojeni župnik g. Benjamin Bianchi.

V Vižovljah pri Nabrežini je umrl g. Anton Klarič, star šele 40 let. Bil je dober katoličan in zaveden Slovenec, veselega in dobrega značaja. Še kot mlad fant je moral s svojimi v begunstvo na Češko, kjer se je dobro pričel češkega jezika. Udeležil se je tudi svetovne vojne na fronti. Po prevratu se je vrnil na porušen dom, kjer je zastavil vse svoje moči za obnovitev. Zapušča mlado vdovo, hčerko, starše, brate in sestre.

Iz Idrije poročajo, da je rudnik začel odpovedovati. V zadnjih letih je bilo odpuščenih že 2/3 delavcev, pa še nadalje se nič dobrega ne obeta. Menda ne morejo najti nič več novih izdatnih žil. Pravijo pa, da bo temu vzrok pri inženirjih, ki niso tako spretni kot so bili češki inženirji, ki so tako spretno znali iskati nove rudne žile.

Goriški novi župan je inž. Antonio Casasola, rojen v mestu Gorici. Za podžupana pa je Gino Morassi. Oba sta zelo bojovita fašista.

Iz šempasa poročajo, da je umrl v Sta. Maria la Longa bivši občinski tajnik Jože Peršič.

V Lokvi na Krasu je zgorela domačija 83 letnega Andreja Mavriča, ki je najbrže po nesreži sam zažgal s cigaro in ga je ogenj tako naglo zajel, da je sam zgorel v skednju.

† Smrt ugledne matere. V Kronbergu pri Gorici je umrla gospa Lucija Komel iz znane Kozakove družine. Dočakala je 74 let. Bila je vzorna krščanska žena in mati. Bila je teta opernega pevca Josipa Rijavca.

Žična železnica na Sv. Goro. Ob priliki obiska vladnega načelnika v Gorici smo že pisali, da je bila od njega potrjena zamisel, da bi se na Sv. Goro napeljala žična železnica. Sedaj so pričeli s predpripravljalnimi deli. Najprej izravnavajo izhodno postajališče v bližini Solkana na državni cesti v Gore in dohodno postajo v bližini svetogorske svetišča. Po načrtu sta za prevoz določena dva voza, ki bosta imela prostora za 25 potnikov vsak; voznja bo trajala približno pet minut. Višinska razlika med dolino in vrhom znaša 570 metrov.

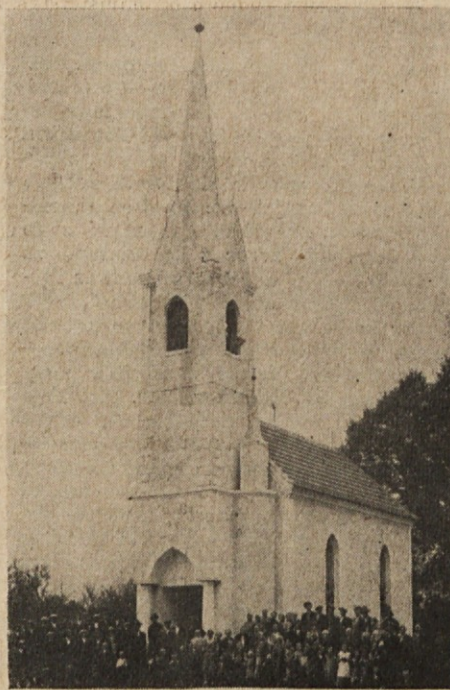
Iz Rihemberka zvemo kot dodatno k zlatomašnemu jubileju župnika in svetnika Štrancarja še to, da bo farna cerkev nosila tudi poseben pečat njegovega delovanja v prekrasni slikariji, s katero je cerkev okrašena. Poslikala jo je tržačanka Neera Gatti. Slike so na stropu, ob oknih in ob straneh. Za glavnim oltarjem je pa odkrila stare freske neznanega slikarja, še zelo dobro ohranjene.

V Milanu je bila razstava slovenske

umetnosti od 25. marca do 7. aprila. Prva slična razstava je bila v Rimu leta 1937, ki je dala pobudo za knjigo o umetnostnem delu slikarja Miha Maleša. Ta knjiga pa je dala misel milanski umetniški galeriji, da je povabila slovenske umetnike, naj prirede gori navedeno razstavo. Zastopani so Miha Maleš, France Gorše, Božidar Jakac, Ivan Kos, Tone Kralj in Maksim Sedej.

Jugoslovanski tobak ima mnogo kupcev. Te dni so se mudili v Splitu odposlanci francoskega tobačnega monopola, ki so si ogledali tobak v skladišču monopolske uprave v Splitu ter nakupili večjo množino, največ heregovskega tobaka. Te dni pričakujejo odposlanev iz Nemčije in Poljske, ki bodo prav tako odkupili večjo količino tobaka.

Čehi so letos nameravali kupiti 50 vagonov našega tobaka.

Nova kapela Marije Pomočnice v Filovcih na dan blagoslovitve.

Siamski kralj je obiskal slovenske misijonarke. Mladi kralj ima šele 13 let. Prišel je na obisk v Bank-kok iz Evrope, kjer študira. Vsa prestolnica ga je slavila in so ga povabile tudi Uršulinke, kjer delujejo tudi dve slovenski misijonarki: Rafaela Vurnik, predstojnica vseh uršulinskih kitajskih in siamskih misijonov, in m. Ksaverija Pire, ravnateljica tamkajšnjih uršulinskih šol. O tem obisku poroča naša misijonarka m. Ksaverija Pire sledeče:

Kako uro pred napovedanim časom je prišlo nekaj častnikov osebne kraljeve straže skupno s tajno policijo, da pregledajo, če je vse varno in primerno pripravljeno za sprejem kralja. Vse je bilo v najlepšem redu. Povsod preproge, ki smo si jih izposodili iz kitajske katoliške cerkve, povsod palme in zastave, naših 400 gojenc pa v najbolj slavnostnem razporeženju, ki si ga morete misliti. Nekaj minut po enajstih so pridrseli žolti dvorni avtomobili in ob zvokih siamske narodne himne je mladi kralj stopal s svojim spremstvom po šolskem hodniku do slavnostno okrašene dvorane. Njegov sedež je bil po predpisih na malem odru, da je bil nekoliko vzvišen nad ostalimi. Na njegovi desni sta sedeli mati in sestra, na le-

vi njegov bratec, princ Pumipon, tudi naš nekdanji učenec, in zraven tega prevzval g. škof, ki je prišel k prireditvi, da zastopa katoliški misijon. Med kraljem in kraljevo materjo pa je imela v posebni vrsti svoj prostor m. Rafaela kot predstojnica hiše in torej kraljeva gostiteljica. Tako se je v odmorih mogla razgovarjati z visokimi gosti, ki so kazali za našo šolo veliko zanimanje. Tako dovršeno je igrala svojo vlogo, kot bi bila zrasla na dvoru. Mladi kralj se je pa tudi izkazal hvaležnega za naš sprejem. Nekaj dni po njegovem odhodu smo prejeli iz kraljeve pisarne nakaznico za 500 pikalov, to je 12.500 din.

V Selah pri žumberku je praznoval 91. god Logarjev oče.

V Metliki kosi smrt. Na Božakovem je umrl Bajuh Anton (Bognar), ki je tako želel dočakati novo mašo sina Tončka. Na Svržakih je umrla Bara Vukšinič. V Radovičih je umrla Nužarjeva mama. Februar je bil gorak, marec pa mrzel, tako da je malo nevarnosti za pozebo.

Iz Haloz in Ptujkega polja se zahvalijo vremenu, ki je dalo časa, da so si preskrbeli stelje, a je v marcu zavrlo s hladom rast, da ni nevarnosti pozebe.

PREKMURSKÉ NOVICE

Izšla je "Nova Murska krajina" v Soboti. List pravi, da bo samo informativen in bo tudi uradno glasilo občine.

Iz Sobotne poročajo, da je obotel narodni poslanec Bajlec.

V Küzmi je nova duhovnja zagotovljena. Je že prišel novi duhovnik, Nova duhovnja, ki naj v prišestnosti postane fara, ma svojo podlago že v davnoj preminotnosti. Že pred več sto letami so vesi, ki pripadajo k novoj ekspozituri, tvorile svojo cerkveno enoto — podružnico, zviin Trdkove, ki je bila prle v faro na Gornji Sinik ali včasi tudi v Markovce (Cepince!).

Prekmurški sezonski delavci so prinesli iz Nemčije 24 milijonov dinarjev. Prispele je vsega skupaj deset velikih in eden manjši transport, s katerimi se je vrnilo skupno 6.381 oseb. Vsega skupaj pa je bilo v Nemčiji lani okrog 6000 Prekmurcev na sezonskem delu. Gospodarski pomen tega sezonskega dela za Prekmurje je ogromen. Skupno so poslali lani Prekmurci domov 1 milijon 670.161 nemških mark, kar da skupaj 24.217.334 dinarjev.

Gasilstvo v Prekmurju. Največja gasilska župa v naši banovini je murskosoboska. V njej je včlanjenih 106 gasilskih čet z 2527 člani, ki posedujejo skupno 6 motornih, 84 štirikolnih in 24 dvokolnih brigad. V območju župe je bilo lani 58 požarov, ki so napravili škodo nad trideset milijona dinarjev, gasilci pa so s svojim požrtvovalnim trudom pri gašenju rešili več milijonov narodnega premoženja. Društva so imela pri 70 veseliceh 29.859 din čistega dobička. Predsednik župe je industrijalec g. Josip Benko.

Prvi transport sezonskih delavcev iz Prekmurja je krenil v ponedeljek, 3. aprila iz kolodvora v Murski Soboti na pot v Nemčijo. Ošlo je 620 delavcev. V kratkih razdobljih bodo sledili tudi ostali transporti.

Zveza poljedelskih delavcev v Murski Soboti je s priključitvijo članov iz čakovskega okraja narasla na 11.500 članov.

Bače, Dobje, Loče in okolica Baškega jezera dobijo vodovod. Vsaka vas dobi skupen studenec, posamezniki pa bodo od glavnega vodovoda lahko speljali vodo v svoj dom. Stroški vodovoda so preračunani na 160.000 mark. Od teh bo država nosila 65 odstotkov.

POŠLANEC DR. KLAR ZA NAŠE IZSELJENCE

Poslanec dr. Klar je v obravnavi socialnega preračuna zlasti naglašal dolžnosti države in nas vseh do naših izseljencev. Izrazil je vse priznanje prejšnjemu socialnemu ministru Dragiši Cvetkoviču, ki je za to veliko nalogo imel toliko smisla. Nato zahteva, naj bi se dosedanja služba za izseljence preuredila. Kakor je govornik že lani predlagal, naj bi se ustanovila izseljenska zveza, ki bi bila ustanova strokovnjakov vse države. Potem govori o novem našem izseljevanju.

Zadnje čase se je pri nas začelo izseljevanje, to je izseljevanje sezonskega delavstva. Izseljensko vprašanje je bilo pri nas 40 let zanemarjeno, zaradi česar smo Slovenci, pa tudi Hrvati utrpeli velikanske narodne izgube. Zato z veseljem ugotavlja važnost Izseljenske zbornice, ki se je ustanovila v Ljubljani. Ta ustanova je za Slovence mnogo večje važnosti kakor pa za Hrvate ali Srbe. Pomniti namreč moramo, da je več ko polovica slovenskega naroda zunaj naših državnih meja. Važna naša narodna zahteva je ustanovitev izseljenskega doma v Ljubljani, nakar je sedanjí predsednik vlade g. Ovetkovič načelno že pristal. V tem domu naj se ustanovi izseljenski muzej ter izseljenski arhiv.

Tuji kapital v Jugoslaviji je trenutno v temle stanju, kot razberemo iz poročila na letni skupščini "Nemške trgovske zbornice za Jugoslavijo".

Na skupščini je predaval tudi glavni tajnik Centrale industrijskih korporacij gosp. dr. Cvetko Gregorič o vlogi inozemskega kapitala v naši industriji. Skupni kapital, ki dela v industriji, ceni g. dr. Cvetko Gregorič na 12,8 milijarde dinarjev. Poleg 667 industrijskih delniških družb je treba upoštevati še 2.300 zasebnih industrijskih podjetij, v katerih dela 2,3 milijarde din kapitala. Tako je bilo skupno kapitala okoli 15 milijard dinarjev. Tu pazopet ni všteti kapital, ki dela v državnih industrijskih podjetjih. Med panoge, v katerih dela pretežno jugoslovanski kapital, je šteti papirno industrijo, industrijo letal, pivovarne, industrijo mesa, konserv, mlina, usnjarsko industrijo, v Srbiji tekstilno industrijo itd.

Ceni se, da je skoraj polovica industrijskega kapitala v inozemskih rokah: od skupnega deleža inozemskega kapitala odpada na Francijo 20,6, Anglijo 16,3, Švico 14,3, Češkoslovaško 9,5, Italijo 8,3, Ameriko 7,4, Avstrijo 5,7, Madžarsko 4, Belgijo 3,6, Nemčijo 1,35 odstotka. V kemični industriji dela ena četrtina vsega inozemskega kapitala. V zadnjih dveh letih so naložbe tujega kapitala znašale okoli 200 milijonov din, od tega odpade na Anglijo 100, na Nemčijo pa 22 milijonov din.

Kmečka Zveza za Slovenijo je imela 5 marca v Celju svoj redni občni zbor na Faterem se je pokazalo, kako ogromen razmah je že dosegla. Zbralo se je več 1000 delegatov, ki so zastopali 70.000 mož in fantov broječo organizacijo. Tega zbora se je vdeležil tudi slovenski narodni voditelj Dr. Anton Korošec, ki je povedal marsikatero krepko besedo in tudi ni prikrival tega, da je položaj zelo nevaren in da je treba ohraniti mirno kri in da morajo stati vsi kot en sam mož. Ogromna številka članstva kmečke zveze pa kaže zares presentljiv rezultat, ki dela čast našemu malemu narodu.

Na vzhodnem obrežju Baškega jezera je država kupila od sosesk Zgornje Borovlje

in Pečnica 48 ha zemlje. Na tem prostoru namerava zgraditi šolo za narodno-socialistične voditelje ("Führerschule"). Šola je zamišljena kot moderen internat z vsem komfortom, ki bo lahko sprejel do 400 učencev. — Na polotoku pred Bačami pa nameravajo zgraditi veliko delavsko okrevališče.

Močvirje med Bačami in Maloščami bodo izsušili. Stroški so preračunani na 326.000 mark, od katerih je obljubila država nositi 85 odstotkov.

Gasilski kongres se bo vršil v Ljubljani od 13 do 15 avgusta. Slovensko gasilstvo šteje 30.000 članov v 955 četah.

Sokoli so bili v Jugoslaviji eno desetletje edina letovalna organizacija, ki je uživala državno zaščito. Orli so bili razpuščeni. Toda poskus, da se zatre orlovsko gibanje ni uspel. Fantje ki so se nekoli zbirali v Orlu so svoj pravi duh ohranili in sedaj, ko je spet dana svoboda v organizaciji je Zveza fantovskih odsekov zajela že vso deželo. To leto bodo dobili že tudi javno podporo od ministerstva za telesno kulturo.

Minister dr. Cankar pri igri mladine na izletu v Tigre.

† Umrli je v Ljubljani Iyan Vider, oče vsem Slovincem dobro znanega zavednega rojaka Ivana Vidra. Pokojni je bil znan kot vrtnar in cvetličar. Žalostnim ostalim naše sožalje, pokojnemu pa večni mir.

P. Mihalik, poljski duhovnik v Buenos Airesu je izdal prvo številko publikacije "Bog in Domovina", ki bo versko glasilo številne poljske kolonije v republikli. Za Poljake se vrši redno služba božja v cerkvi pri Guadalupe (v mestu), na Dock Sudu, na Valentini Alsina, v Llavallolu in v Berissu.

KAJ JE PRIDOBILA NEMČIJA Z ZASEDBO ČEŠKE IN MORAVSKE

Po zasedbi Češke in Moravske pretekli mesec, se je nemško ozemlje razširilo za 50.000 kv. km in sicer od 594.000 kv. km na 634.000. Prebivalstvo se je povečalo za sedem milijonov duš; od 77 milijonov na 84 milijonov. Če štejemo — kar lahko storimo — k veliki Nemčiji še slovaško ozemlje, je Nemčija pridobila še nadaljnjih 52.000 kv. km zemlje ter dva in pol milijona ljudi.

Še pomembnejše kakor to so številke, ki kažejo ogromni gospodarski dobiček, katerega so Nemčiji prinesle na novo zasedene pokrajine. Pridelek žita v Nemčiji je z zasedbo teh pokrajin zrasel za 32%, dosedanjega celotnega nemškega pridelka. Prihodek vina za 10%, izdelovanje piva za 25%, pridobivanje premoga za 18%, proizvodnja kovinske industrije za 28%, proizvodnja kemične industrije za 26%.

Na novo pridobljeno bogastvo najbolj jasno ponazarjajo naslednji podatki:

Velike tovarne.

škodovi zavodi v Plznu, za Krapovimi tovarnami največja orožarna v Srednji

Evropi, z 42.000 delavci in letno proizvodnjo 340.000 ton bronca, 360.000 ton jekla, 385.000 ton raznih izdelkov.

Batove tovarne v Zlinu, največja čevljarina v Evropi z 32.000 delavci ter z letno proizvodnjo 20 do 30 milijonov parov čevljev.

Mestna pivovarna v Plznu, največja pivovarna na svetu z letno proizvodnjo od 2 do 5 milijonov hektolitrov piva.

Waldes & Comp. v Pragi, največja tovarna gumbov na svetu.

Češke delniške tovarne za zrcala s 15.000 delavci in z letno proizvodnjo od 60 do 100 tisoč ton zrcalnega stekla.

Tkalnice Kosmanosy z 200.000 vreteni.

Avtomobilske tovarne Laurin in Klement v Mladi Boleslavi z letno proizvodnjo od 10.000 do 30.000 avtomobilov vseh vrst.

Tovarne letalskih motorjev pri Walterju z 11.000 delavci in z letno proizvodnjo od 200 do 300.000 ton.

Plavži Vitkovice s 35.000 delavci z letno proizvodnjo 750.000 ton jekla, 600.000 ton vlitih izdelkov in z dnevno proizvodnjo do 2000 ton železa.

Miles, Bendy & Comp., tovarne letal "Avia", z letno proizvodnjo 200 do 500 aparatov.

"Aero", letalske tovarne v Pragi z letno proizvodnjo 600 do 1000 aparatov, letalske tovarne "Letov".

Tovarne letalskih motorjev pri Walterju in Skodi.

V nemške roke je prišel ves češkoslovaški vojni in civilni letalski park, ki je pred zasedbo štel 750 najmodernejših vojaških letal ter 34 civilnih potniških aparatov.

USTANOVITEV DRUŠTVA "SLOVENSKA KNJIGA"

Že v letu 1938 so bila izdelana in tudi potrjena pravila novega društva "Slovenska knjiga", ki ima namen propagirati slovensko lepo knjigo doma in v inozemstvu, varovati jo pred poplavo manjvrednega blaga ter podpirati v razvoju. Predvsem pa si je postavilo za nalogo, iskati sredstva, da upveljavi slovensko lepo knjigo v inozemstvu, v prvi vrsti tam, kjer živi več slovenskih izseljencev, pa tudi v večjih tujih državnih središčih ter odpirati naši knjigi nove trge. V ta namen je v imenu pripravjalnega odbora sklical g. minister v p. dr. Novak Fran v knjigarno Akademске založbe sestane predstavnikov slovenskega kulturnega življenja, znanstvenike in zastopnike književnih organizacij, urednike slovenskih revij ter prijatelje slovenske lepe knjige.

Olimpiada 1940 leta se bo vršila v glavnem mestu Finske, Helsinki. Seveda če bo Finska to leto ucajala. Z mrzlično naglico se pripravljajo Finci na ta dogodek. Mesto se obnavlja in raste na vseh straneh. Za pričakovane goste je premalo prostora. Helsinki ima 319.000 prebivalcev. Za olimpiado pa pričakujejo 100.000 gostov. Ni torej čuda, da je stanovanjski odbor najmočnejša organizacijska edini-ca vseh pripravjalnih ustanov za olimpiado. Po mestu se gradijo novi hoteli, glavno pristanišče poglobljajo in razširjujejo, da bo moglo pristati kakih 20 prekocean-skih parnikov, ki bodo obenem plavajoči hoteli. Toda vse to je še premalo. Gostje za olimpiado l. 1940 bodo v Helsinkih morali večinoma stanovati privatno. V okolici 60 km okrog mesta so mobilizirane že vse razpoložljive sobe. Sobe bodo po 150, 100 in 50 finskih kron, pač po udobju, za šebolj skromne obiskovalce pa bodo pripravljena prenočišča v šolah in vojašnicah.

Kristus in delavec

Kako so z delavcem ravnali.

Če so delo in delavca tako zaničevali, je umevno, da so z njim tudi ravnali kar najslabše. Ciceron je o delavcih in trgovecih zapisal, da so "mestno blato". Ne samo da niso imeli nikakih državljskih pravic, še celo verskih niso imeli. Zgodovinar Svetonij beleži, da so ob priliki zadostilnih daritev pregnali delavce in sužnje z javnega trga, kajti niso jih smatrali vredne, da bi častili božanstvo kot drugi ljudje. Svobodni delavci so sicer bili državljani, toda brez pravic, ki so veljale izključno le za plemenitnike. Toda ob Kristusovem času so bili svobodni delavci v manjšini; obrt, industrija in poljedelstvo je bilo po večini v rokah sužnje, in zato se v tem času začne istovetiti ročno delo s suženjskim delom. Tako je nastala ona zoprna in žalostna slika poganške družbe: majhen svet bogatašev v brezdelju, ki trpinči cele armade ubogih sužnje.

Socialni položaj sužnje

Sužnji — ljudje kakor drugi — sploh niso bili smatrani za ljudi, kot z živino ali strojem ali blagom so ravnali z njimi. Same dolžnosti so imeli, nikakih pravic. Morali so delati, a brez plače. Gospodar jim je dajal hrano in stanovanje. A kakšno hrano? Pičlo, da je komaj zadoščala in vzdrževala pri moči revne trpine.

Sužnji so bili gospodarjeva lastnina. Kupovali so jih in prodajali kot živino na javnem trgu... Cena je bila višja ali nižja glede na starost, spol, odpornost in lepoto; prav tako kot pri živini.

Bogati Rimljani so jih imeli na tisoče. Slavni Plinij piše, da je pod vladjo cesarja Avgusta neki bogat

gospod, po imenu Cecilij Izidor, zapustil ob smrti 4116 sužnje, čeprav jih je zgubil dobršen del za časa državljanskih vojsk.

Suženjsko delo.

Iz povedanega že lahko sklepamo, da so bili sužnji bolj orodje za delo kot pa delavci. Gospodar jih je prišteval k svojemu kapitalu. Uporabljali so jih za hišna dela, pri poljedelstvu, industriji in pri trgovini. Njihovo delo je bilo kar najtrše, brez časovnih meja, ne glede na starost ali spol. Nekateri rimski pisatelji so nam orisali grozote teh suženjskih robot v topilnicah, rudokopih in kamnolomih. Plaut je zabeležil besede nekega sužnja, ki je prišel pravkar od dela v kamnolomu: "Često sem videl upodobljene muke, ki jih trpe v podzemlju, toda prostor, odkoder prihajam, je pravi pekel; telo se tamkaj popolnoma izčrpa od naporenega garanja." In koliko jih je tamkaj pomrlo.

Neki drugi rimski pisec, Apulej, nam takole opisuje usodo onih nesrečnih sužnje, ki so bili obsojeni, da vrtijo ogromne mlinske kamene in mešajo moko v državnih mlinih: "O nesmrtni bogovi, kako revni nestvori! Umazana koža je nabrekla pod udarci z bičem, nagnusne cape pokrivajo očneli hrbet; vsa obleka sestoji iz eunje okrog pasu, strgan kos tunike ne prikrije nagote. Čelo imajo zaznamovano, glavo obrito in noge vklenjene v verige; telo se jim je od vročine spačilo, trepalnice so zatekle od žgočega dima, oči ne vidijo skoraj ničesar več; prašna moka jih pokriva kakor atlete."

(Dalje prihodnjič.)

LISICA Z VITOREPKA

Marsikdo se bo z veseljem spominjal duhovitih zgod Lisice Zvitorepke in Volka Lakotnika in njune gozdne družbe. Saj smo z odprtimi usti poslušali tiste pripovedke in zato jih boste tudi sedaj z veseljem brali. Zgodbe so pa tudi zelo poučne.

*

KRALJ MIROLJUB

Svoje dni je živel v temnem gozdu mogočen medved, Miroljub po imenu. Bil je kralj vsem živalim, ki jim je vladal prav po očetovsko. Ker je hotel biti vsem podložnikom enako dober in pravičen, zato je razglasil po svojem kraljestvu novo postavo, ki je velevala, da morajo odsihdov vse živali mirno in složno živeti. Kakor daleč se je razprostiral gozd in še na okoli čez devet hribov in devet dolin, nikjer se ni smela prelivati kri, nikomur se ni smel po nedolnem skriviti las. Kdor bi prelomil to postavo, tega bi za vedno izgnali iz gozda v puščavo ali ga pa celó obsodili na smrt. Kralj je svečano prisegel, da hoče strogo izvrševati novo postavo, vse druge živali pa so se zarekle in zaklele, da se bodo do pičice držale kraljeve zapovedi.

Velikaši in visokorodni gospodje so izprva nekoliko godrnjali; prav nič jim ni ugajala ta nova določba. Pa ker so se bali, da bi razjezili mogočnega kralja, so naposled vendarle tudi prisegli. Kaj čudo torej, da je zavladalo nepopisno veselje med dobljanci in slabotneži, ki niso bili doslej nikdar varni pred močnejšimi krvoločniki.

Kralj Miroljub je vladal módro in pravično; neizprosno je preganjal neposlušneže in zakrknjene krvloke. Zato so ga pa tudi ljubili podložniki širom temnega gozda in nedoglednih poljan, osobito naj-

manjši in najslabotnejši podaniki.

Ti srečni časi so brzo potekali. Naenkrat pa je obšla kralja Miroljuba velika čemernost; dobra volja in zadovoljnost sta izgini in kraljevega lica, ki se je nenadoma stemnilo kakor hudo vreme. Kakor pereč ogenj ga je jelo žgati po lobanji, po možganih mu je vrtalo kakor z žarečim svedom. A ko mu je bilo naposled malce odleglo, se ga je polotila mrtvična utrujenost, ki je v njej preždel ure in ure, neprenehoma godrnjaje in momljaje. Nobena izmed živali — razen ene same — ni vedela pravega vzroka kraljevi bolezn; pa tudi nikakšno zdravilo ni pomagalo ne trohice. Prijatelji in dvorjaniki so se sicer na vse pretege trudili, da bi razvedrili otožnega kralja, toda bilo je vse bob ob steno. Niti sladkomile besede, s katerimi je tolažila mogočnega bolnika kraljica Krunoslava, niso imele uspeha; njegova otožnost in vrtoglavost je rasla od dne do dne.

A mogočnim živalim je bila kraljeva bolezen prav pogodu; krvoločnost in zvijača je zopet zavladala v gozdu. Manjše in slabotne živali niso mogle potoževati svojega gorja pred kraljevim prestolom; zakaj nihče se ni smel medvedu nepoklican pred obličje pokazati, od kar je obšla vladarja čemernost in pobitost. Tatovom in roparjem med živalmi je zdaj njih rokovnjaštvo vidoma pognalo v klasje. Spričo tega so si baš najhujši rokomalharji in zaplotniki potihoma želeli, da bi oboleli kralj le še dolgo, dolgo ne okreval.

Najpredrnejša taticea med vsemi živalmi pa je bila lisica, po imenu Zvitorepka; davila in ropala je podnevi in ponoči, in ako ni bila svojim sovražnikom kos s silo, jih je prekanjevala s spietkami in z zvijačo.

2. PETELINČEK, MAČEK IN LISICA.

Petelinček Peter je moral že v zgodnji mladosti zapustiti varno okrilje svoje skrbne matere Gráhorke. Nemila usoda ga je zanesla z varnega dvorišča vaškega sodje v preperelo kolibo starega drvarja, živečega samotno ob robu temnega gozda. V tej samoti je bil malemu Petru edini tovariš maček Krnjav. In še ta je odhajal pegestoma zdoma, zakaj nosil je v temni gozd drvarju kosilo.

Ko je nekega dne Krnjav po stari navadi odšel s kosilcem v gozd — poprej pa je še ostro zapovedal petelinčku, naj skrbno varuje dom in sebe, — se je iz gošče priplazila lisica Zvitorepka in je začela prigovarjati petelinčku:

"Kukuriku — petelinček, zlati moj sinček!
Venkar poglédi,
lej prosá v skledi!"

Tako je bila Zvitorepka zapela, oprezujoč pod oknom. Peter je radovedno odprl okno, pomolil glavo ven in pogledal, kdo neki tako póje. Lisica pa je hlastnila po njem, ga zgrabila za vrat ter odskakaljala z njim prek pustopoljine. Petelinček se je silno prestrašil. Na posled pa se je vendar zavedel ter je na vse grlo zakukurikal: "Ugrabila me je lisica, ugrabila mene, ubogega petelinčka; ponesti me hoče v temne lesove, v skalne gradove, za deveto selo, za deveto deželo... Maček Krnjav, roši me, reši!"

Maček je korakal po goščavi in zaslíhal glas petelinov. Brž je planil pokonci, skočil za lisico, jo dohitel in rešil petelinčka. "Le glej, ti moj Peter", je karal maček neopreznega mladiča; nikar mi ne odpiraj okna in ne veruj lisici, ki bi te rada zadavila in oglodala do belih kosti."

(Dalje prihodnjič.)

STUDI GORIZIANI

Duhovno-kulturni problemi Julijske krajine so vedno bolj mar poklicnim možem. Znano je, da smatra fašizem baš primorsko deželo za kulturni most med italijanskim in slovenskim narodom. Izjave poedinih politikov, ki to misel potrjujejo, so znane; tvorijo se tudi celice, ki naj izžarevajo medsebojne kulturne odnose; koliko zaslg imajo nekateri znani italijanski slavisti (zlasti Urbani, Calvi, Salvini, Cronia) za medsebojno spoznavanje obeh sosednih narodov, je tudi znano. Vsi pa čutino, kako potrebno je utrjevanje medsebojnih kulturnih zvez in poznavanja — za obojestransko pravilno ocenjevanje tudi na političnem in gospodarskem polju.

Prestolnici Julijske krajine, Trst in Gorica, sta v zadnjem času dobili vsaka svoj kulturni centrum, ki naj obenem da deželi tudi kulturno-narodnostni žig. Trst izpopolnjeno univerzo, katere politično-pravna fakulteta se bo predvsem bavila s poznavanjem bližnjega Balkana; Gorica pa v malo manjši meri "Goriški studijski center" (Il centro dei studi Goriziani), ki bo preiskoval zgodovinsko prošlost in sedanje lice Soške krajine.

Ta krožek za goriške studije je pretekli mesec pričel delovati pod vodstvom prof. Venezie in vodje državne knjižnice dr. Simonatija. Prya in glavna njegova naloga je oživiti časopis "Studi Goriziani" (Goriški studiji), ki je odgovarjal naši "Carnioli" ali "Izvestjem muz. društva" in podobnim. Revija, ki je utrdila sloves goriških znanstvenikov, je pričela izhajati leta 1923 na pobudo prof. Battistija. Izšlo je v presledkih, navadno letno po en zvezek, do l. 1934, deset zvezkov. Izdajalo ga je navadno vodstvo goriške licejske, sedaj državne knjižnice. V časopisu je bil odličen doprinos slovenskih goriških znanstvenikov. Tu je treba predvsem omeniti dr. Tumo v II. zvezku, kjer je izšel obširen latinsko-slovenski botanični slovar. Kenda se je v vsakem zvezku oglašal z vremenostovskimi podatki. Poseben žig kot zgodovinska revija so "Studi Goriziani" dobili s temeljitimi članki Miroslava Premroua iz spisov tajnega vatikanskega arhiva.

Med drugimi sodelavci omenjam predvsem semeniškega knjižničarja prof. Spessola z obširno študijo (v III. zv.) o jezuitih v oGrici; posebej pa je še mnogo doprinesel s članki in slovarčkom furlanskega jezika. Trajno izvorno vrednost imajo tudi Comelovi geopedološki članki o goriško-briških, trnovskih in obsoških tleh. Je še dolga vrsta drugih člankov, ki so revijo predstavili v lepi lokalnoznanstveni luči brez sleherne politične osti.

Škoda, da so zamrli "Studi Goriziani" sredi najlepšega vzpona, ko so v složnem sodelovanju brez razlike narodnosti zbirali vse goriške kulturne delavce in so risali primorsko zemljo in ljudi ne ponižujoč politično ali kulturno prošlost nobenega naroda, ki po zgodovinski nujni žive tesno skupaj.

Novim letnikom "Studi Goriziani" želimo in upamo, da bodo v tej smeri nadaljevali.

Poleg oživljenja te revije je "Središče goriških studij" sklenilo izdati "Zgodovinski atlant obsoških krajev" in "Zgodovinsko-umetniško statistiko po občinah". V njegovem okrilju bo izšla tudi kulturna zgodovina Soške krajine z opisom iredentističnega gibanja.

Vsekakor lep in velik načrt — vreden vestnega in nepristranskega zgodopisca!

SLAVA ČEŠKE KULTURE

Češka stoji ob vznožju nove Bele gore, kjer je svoj čas zatemnela slava njene mogočnosti in samostojnosti, toda iz pepela je vstala slava češke kulture, ki je nesmrtna.

Genij češkega naroda je ustvarjal na prepihu Evrope vse to dolgo tisočletje, verujoč v Boga in v človeka, v krščanstvo in v človečnost, spoštuječ edino človeško osebnost kot tempelj Duha. Ta kultura na meji severnjaške duševnosti, ki je dobila izraza v husitskih vojskah inetičnem humanizmu, ter med zapadno latinsko dušo, izobrazujočo češkega človeka v času staročeških vladavin in pobelogorskega baroka, je ustvarila toliko duhovnih vrednost na vseh poljih človeškega udejstvovanja, da je bila že svoj čas za Karla IV. na višku evropske civilizacije, zgled vsem evropskim državam, pa je tudi v svobodni republiki postavila take spomenike svoje kulture, da ne bo zamrla nje sled in njen delež tudi če so brisane realne meje.

V tem trenutku se človek spomni jesenskih proslav 250 letnice jezuita Balbina, ki je postal in bo še vse bolj postal simbol novih dni. Po Beli gori, ko je Češka doživela ponižanje kot še nikdar do sedaj in je bilo upanje na novo rast manjše kot kdajkoli, je vstal iz reda osvajalcev novi človek, jezuit Balbin, ki je prežet katoliške vere navezal na slavno tradicijo staročeških vladrjev in svetnikov, katerih kult je gojil in častil ter tudi svoje učence vodil k nji po uteho srea in duše. Z vero sv. Vaelava je vzdignil narod in z "obrambo jezika češkega" je začel preporod tedaj, ko ni vanj veroval nihče. In tako je z ljubeznijo do vere očetov ter z ljubeznijo do jezika rešil češko kulturo in narod, ki je na njem v času najhujše teme rastle v nov dan. Balbin je tudi sedanjemu rodu glasnik novega vstajenja iz dna, je svetla zarja v vznožju Bele gore, ki je narod pripeljala na Hradčane, med stene starodavnih slavnih in mogočnih čeških kraljev.

In prav te dni so pisali, da je češki glasbenik ustvaril novo simfonijo — Balbinovo molitev k svetemu Vaelavu, zaščitniku češke zemlje, v kateri ga prosi iz dna svoje vere v Boga in v imenu vsega naroda pobelogorskega:

"Ti, ki si največji branilec češke zemlje, sveti Vaelav, bodi nam tudi Vratislav: vrati slavo, ki smo jo imeli, nam Čehom, svojim sinovom! Na ono mesto, odkoder smo padli z lastno nedelavnostjo in z zločinsko maščevalnostjo drugih, nas postavi znova, čeprav tega nismo zaslužili. Zvesto do smrti hočemo služiti Tebi in Tvoji sveti veri. Ti, našega naroda zaščita in opora, če poginemo, v Tebi poginemo! Od novih državljanov bi zastoj pričakovali časti, s katero Te Čehi toliko vekov časte in ljubijo. Zato nenehno znova kličemo: Ne daj poginiti nam in ne bodočim! Če morda nočeš uslišati prošnje nas, zavrženih sinov, poslušaj in usliši prošnje klice prednikov. Ti so prosili za svoje potomstvo in v nebesih gledajo vate. Sveti Vaelav, Mučenik Kristusov, edini Dedič česke zemlje, prosi za nas!"

Tako je napisal jezuit Balbin v pobelogorski dobi l. 1673. in ta prošnja je bila igrana v svečanem oratoriju v Pragi in danes jo moli vsa Češka.

ZOBBE TI NAGAJAJO?

Obrni se na našega prijatelja

Dr. ANDRES L. COPELLO

BRASIL 1057 v pondeljek, sredo in petek od 3—8 ure.
RODRIGUEZ PEÑA 594 v torek, četrtek in soboto
od 2—8 ure.

POCENI IN SOLIDNO

DUHOVNO ŽIVLJENJEPasaje Salala 60
Buenos Aires, Argentina**CORREO ARGENTINO****TARIFA REDUCIDA**

Concesión 2560.

Slovenija v angleški luči

Pred kratkim je izšla v Londonu tudi potopisna knjiga po Jugoslaviji, ki obsega 270 strani s 16 slikami ter zemljevidom in indeksom imen in krajev.

Nas zanima, kako je gledal ta angleški potopisec Slovenijo. Takoj v začetku pove, da je Slovenija popolnoma različna od ostalih jugoslovanskih pokrajin, tako po značaju, zgodovini, tradiciji in jeziku. Slovenija je vzhodni podaljšek Alp, sistema Švice in Tirolske. Lahko bi si mislil človek, da je v eni izmed omenjenih dežel, le utrdbe starih cerkva, katerih zvoniki so tako tipični za to deželo, so bile zidane v obrambo dežele pred turškimi vpadi. Glavna cesta do Beograda pa je — Sava. Temperament Slovencev je slovanski, toda zelo vplivan od Nemcev, ki so bili dolgo let njihovi gospodarji. Slovenci so najboljši državljani Jugoslavije. So resno ljudstvo, ki procentualno na osebo izdajo letno več knjig, kot katerikoli drugi narod. Imajo veliko literarno tradicijo, ki je dala mnogo velikih pisateljev, kot sta to Prešeren in Cankar. Skoraj vsak Slovenec zna nemško, mnogo tudi italijansko. S tovariši pod Italijo in Ameriko štejejo Slovenci tri milijone ljudi, v Jugoslaviji sam jih je en milijon 200 tisoč. Slovenski jezik razumejo Srbi in Hrvatje, dasi se od njihovega zelo razlikuje. Je veliko bolj kompliciran in veliko težje se ga je naučiti.

Važen pa je tale stavek:

“Slovenska zgodovina je uganka za Angleža, ki težko razume boj za svobodo, trajajoč preko tisoč let, v katerem se je komaj zgodil en zgodovinsko važen dogodek. V resnici: najčudovitejša stvar pri Slovencih je, da še vedno obstojajo kot narod po tolikih stoletjih tuje ravnadve.”

Potem govori dalje o slovenski zgodovini, kjer podčrtava tri važne slovenske zgodovinske dogodke: Celjske grofe, reformacijo in kmečke punte. Pozneje tudi francosko Ilirijo in svetnika Slomška.

Po teh uvodnih besedah o pomenu, značaju in zgodovini Slovencev preide na opis posameznih krajev, kakor jih je začel opisovati pri Zidanem mostu, se ustavi v Mariboru, ogledal si muzej in arhiv, napisal opombo o slovenskem slikanju na steklo, ki da so slikali zato, da so lahko podobo umili, ki se je v tedanjih sobah zaprašila in odimila. Omenja slovenski “klopotec”, ki da so si ga izbrali pesniki za svoj simbol. Posebno se pa ustavlja ob Ptuju, ki da se angleško ne da izgovoriti, ter opisuje njega zgodovinske zanimivosti, pa tudi dobro postrežbo v županovem spremstvu pri Judennaclu, kjer so jedli “klobase iz Kranja” (gotovo — kranjske!) ter pili ljutomersko vino. Odtam preide na naše planine, še Bled: če je Bled blondinka, je Bohinj brunetka! Pomakne se v Logarsko dolino in govori o Slov. Planinskem Društvu ter še posebej o Triglavu, ki je dobil uglasbitev celo pri Rimskem Korsakovu. Posebno laskave besede pa ima o Sloveniji kot klasični deželi smučanja, ki je tu avtohtono, se razvilo samo iz sebe, kakor že poroča Valvazor. Preko Dravograda in Meže pa se je odpeljal iz Jugoslavije, ne da bi si podbrneje ogledal — Ljubljano, ki jo samo mimogrede omenja na enem mestu. Izmed 16 slik predstavlja Slovenijo krasno slovensko dekle v narodni noši!

če ti je všeč dobra kapljica,
če ti diši okusna klobasica,
če si kaj zaveden slovenski rojak,
kadar te zanese pot na Avellaneda, potem
se oglasi v slovenskem baru,
RESTAURANT INTERNACIONAL
KARL TER PLAN
Chacabuco 501, Avellaneda, F.C.S.

HOTEL IN RESTAVRACIJA
“ PACIFICO ”
ANTON BOJANOVIĆ
CHARCAS 787-9 Telef. 31-8783.
Modern hotel, zračne sobe, izvrstna
postrežba, hladna in gorka kopel.
Cena 3—5 \$ s penzionom.
Blizu Retira! V centru mesta!

Najstarejša slovenska gostilna na Avellanedi! — Dobra jedača — izborna pijača
veselja polna hiša
P r i d i i n p r e p r i č a j s e !
Š T E F A N C E L E C
MANUEL ESTEVEZ 499
Avellaneda, F.C.S.

PAZITE NA VAŠE KORISTI

zaupajoč nam Vaše

PRIHRANKE V HRANILNICO
DENARNE POŠILJKE VAŠI DRUŽINI
LADIJSKE PREVOZNE LISTKE (za domov in poklicne)

ker naša banka, Vaš star prijatelj, Vam nudi vedno

VSE NAJBOLJŠE POGOJE

Jugoslovanski Oddelek

Banco Holandés Unido

PODRUŽNICA BUENOS AIRES

Glavno ravnateljstvo: **AMSTERDAM** (Holandska)

Centrala v Buenos Airesu:
Bmé. MITRE 234
vogal 25 de Mayo.

Podružnica v Buenos Airesu:
CORRIENTES 1900
vogal Rio Bamba.

LADIJSKE VOZNE LISTE

za vse paroplovne družbe dobite pri
CA. CENTRAL EUROPEA
SAN MARTIN 469
p o n a j n i ž j i c e n i
K A B I N O
zagotovimo vsakemu potniku brezplačno
VPOKLICNE KARTE PO ZELO
ZNIŽANIH CENAH

Kadar rabite novo obleko, si v Mozetičevi krojačnici oglejte vzorce blaga in krojev, pa Vam ne bo žal, V zalogi imamo tudi veliko izbiro srajc, klobukov in vseh drugih možkih potrebščin po tako ugodnih cenah, kakor jih ne boste našli nikjer drugje.

Priproča se Vam:
K R O J A Č N I C A M O Z E T I Č
OSORIO 5952 (Paternal), Bs. Aires

